

Foto's van informatiebordjes, route en samenstelling

Route

Burense Poort

- (R) Kalverbos
- (L) Sint Walburgstraat
- (R) 1^e Achterstraat
- (R) 2^e Achterstraat
- (R) Binnenmolenstraat
- (L) Sint Walburg
- (L) Sint Walburgkerkpad
- (R) Binnenmolenstraat
- (R) direct na kerk
- (L) Dominicushof
- (L) Andreaeshof
- (L) Kromme Elleboog
- (R) Binnenmolenstraat
- (L) Achterweg na Weeshuis (R)
- rond de St. Maartenskerk
- (L) Kerkplein terug naar de Achterweg
- (L) Kerkstraat
- (R) Koornmarkt
- (R) Korenbeursplein
- (L) St. Agnietenstraat
- Tolhuisstraat
- (R) Tolhuiswal dan naar
- Coupure 1 (naar beneden)
- Coupure 1 (overkant omhoog)

Coupure 2 uitzicht op Bellevue,
Kwelkade en gerechtsgebouw

- (R) Trapaf
- (R) Westluidensestraat
- (R) Jodenstraatje
- (R) Weerstraat
- (L) Kleibergsestraat (rechtdoor)
- Zoutkeetstraatje
- (R) Havendijk (langs kanonnen)
- Tolhuiswal (omlaag en omhoog)
- Trap af
- (R) Molensteeg
- (L) Plein
- Marktgang (links vismarkt)
- Groenmarkt
- (R) Vleesstraat
- Gasthuisstraat
- (L) Hoogeinde
- (L) Ambtmanstraat Ambtmanshuis rondje tuin
- (L) Kerkstraat
- (L) Oliemolenwal
- (L) Trap omhoog
- (L) Korte nieuwsteeg
- (R) Waterstraat

Burense Poort

Startpunt Burense Poort

Foto's :28 februari 2016

TIELSE Middeleeuwse handelsstad

Uit recente opgravingen in de binnenstad van Tiel blijkt dat reeds in de Romeinse tijd sprake is van een inheemse nederzetting. De oude bewaard gebleven bronnen waarin Tiel onder de naam Dioli voorkomt zijn van 860. De verstedelijking van Tiel komt al vroeg op gang, ver voor de opkomst van de meeste Nederlandse steden. Ook de stichting van een van de oudste kloostercomplexen van Nederland stamt reeds uit deze periode.

De bloeitijd van Tiel begint al in de Ottoonse tijd. Tiel zou toen reeds onder keizerlijke bescherming zijn gevallen, getuige de aanwezigheid van een rijksmunt en een rijkstol. Waar het oudste tolhuis heeft gestaan is niet bekend. mogelijk is dit dezelfde plaats als die van het 14de eeuwse tolhuis

In de 10de en 11de eeuw neemt Tiel de rol van Dorestad bij Wijk bij Duurstede over als middeleeuwse handelsnederzetting. Uit archeologisch onderzoek in de binnenstad en uit vondsten van Tielse munten tot in het Oostzeegebied blijkt het internationale belang. Als in 1174 de tol wordt verplaatst naar het Duitse Kaiserswerth komt een einde aan die bloeiperiode.

Volgens bronnen wordt Tiel in 1006 en 1007 geplunderd door de Vikingen. In 1996 zijn delen van schepen uit de Vikingperiode in de Tolhuisstraat gevonden.

In 1356 wordt in opdracht van de Gelderse Hertog op de splitsing van de Waal en de Linge een nieuw tolhuis gebouwd dat in 1537 wordt afgebroken.

In de Linge wordt rond 1300 een dam gelegd. De oude bedding wordt opgehoogd en grotendeels bebouwd. Pas in de 15de en 16de eeuw is er sprake van een nieuwe bouwwoede. Ondermeer het Ambtmanshuis en de laatste grote uitbreiding van de St. Maartenskerk stammen uit die tijd. Tot in de 18de eeuw worden de vestingwerken versterkt.

Kalverbos

Zoals in veel steden wordt in de 19de eeuw de stad uitgebreid. De stadspoorten worden bijna allemaal afgebroken. De wallen worden tot een landschappelijk park omgevormd. Tiel groeit uit tot een industriestad met vooral metaalnijverheid en fruitverwerkende industrie. In 1882 worden het station en het nieuwe kantongerecht geopend. Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog (1944/45) wordt een groot deel van de binnenstad verwoest. Ondanks de oorlogsschade getuigt boven- en ondergronds nog veel van de rijke historie van de centrum gemeente Tiel.

Vermoedelijke loop van de Linge in de aangegeven perioden. Ingetekend op de oudste kadastrale kaart van de binnenstad (ca. 1830).

Rijksmonument

Gracht

Stadswandeling Tiel

Het Kalverbos is een plantsoen uit de negentiende eeuw. Het eerste grote herenhuis aan het Kalverbos, op nummer 4, is het geboortehuis van generaal Chassé, de bekende militaire commandant, die in 1832 de Citadel van Antwerpen verdedigde tegen een overmacht van de Fransen. Even verderop rechts in het plantsoen staat een borstbeeld van Mr. M. Tydeman, een bekend politicus (1854-1915) van liberale huize, geboortig uit Tiel. In de gracht staat een beeld van Ad Arma, getiteld Iris.

bocht bij oliemolenwal

Foto:29 September 2010

langs veemarkt

Foto:29 September 2010

Gemeentelijke monument

Vogeleilandje

Stadswandeling Tiel

Het vogeleilandje werd in de jaren twintig aan de stad geschonken door de VVV Tiel en Omstreken. Het VVV-bestuur spande zich destijds al in om toeristen naar de stad te halen en zag dit eilandje als een nieuwe toeristische trekpleister

Het vogeleiland bestaat uit een rechthoekig plateau met centraal daarop een klein dierenverblijf. De uit beton bestaande constructie van het eiland is omkaderd met een dubbele rij bloembakken. Deze zijn trapsgewijs gegroepeerd en gemetseld in bruine baksteen. Aan beide lengtezijden van het plateau worden de bloembakken in het midden onderbroken door een talud.

Het dierenverblijf bestaat uit een pagoda-achtig huisje op een bakstenen basis. De wanden zijn vermoedelijk in houtbeschoot uitgevoerd. Langs de benedenverdieping van het huisje zijn de diverse traveeën verlevendigd met regelmatig gegroepeerde boomstammetjes. De kopzijden zijn twee traveeën breed en blind. De lengtezijden zijn drie traveeën breed en bevatten per travee een kleine rondboogopening. Het afgeplatte en breed overstekende schilddak is gedekt met roodbruinegeglazuurde verbeterde Hollandse pannen en bijbehorende kepervorsten. Dit dak is de basis voor een zich verjongende bovenverdieping waarvan de wanden eveneens zijn voorzien van toegangsoeningen. Ook hier een breed overstekend schilddak, met dekking als genoemd en bijbehorende keper- en nokvorsten.

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Hoogeindestraat 19

Meer informatie zie beschrijving

Het pand Hoogeindsestraat 19 is van architectuur- en cultuurhistorische waarde als goed voorbeeld van de traditionalistische bouwtrant die in verschillende varianten tot ver in de jaren vijftig het beeld van de helse wederopbouw heeft bepaald; in casu de historiserende variant met een unieke verschijningsvorm die refereert aan de typologie van het Italiaanse palazzo. Als zodanig heeft het pand zeldzaamheidswaarde. De architectonische kwaliteiten van het ontwerp komen tot uitdrukking in de heldere en evenwichtige uitstraling van het gevelbeeld, het veelzijdige materiaalgebruik, de zorgvuldige detaillering en bijzondere ornamentiek. Als zodanig betreft het een representatief voorbeeld van het omvangrijke en kwalitatief hoogwaardige werk dat architect J.W.Th. Kroon voor de Tielse wederopbouw heeft verricht. De gewijzigde ramen hebben de architectonische karakteristiek weliswaar niet versterkt, maar ook niet onherstelbaar aangetast.

Het pand is van bijzondere stedenbouwkundige waarde als markering van de noordwestelijke toegang tot de binnenstad bij de stadsgracht. Het pand vormt samen met het voormalige bankgebouw aan de overzijde van de Hoogeindsestraat (nummer 30) een ensemble, als ware het een poort', dat van bijzondere betekenis is voor het aanzien van dit belangrijke knooppunt in de stad.

Foto: 27 September 2015

oude ansichtkaart van de Hoogeindsestraat.
(Periode: +/-1935)

Rijksmonument

Kalverbos 4

Geboortehuis van generaal Chassee. Oorspronkelijk een 18e eeuwse stadsboerderij op T-vormige plattegrond, verbouwd tot herenhuis derde kwart 19e eeuw en toen met een verdieping verhoogd. Dubbele deur met panelen en gesneden trumeau, balcon op consoles, vensters met geprofileerde houten omlijstingen, cordonlijst en kroonlijst met gesneden consoles. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Foto: Maart 1969

Foto: 29 September 2010

Dit monumentale woonhuis heeft een veelbewogen geschiedenis. Het stond in de 16e eeuw bekend als het 'huijs aen de treppen'. Het was lang een stadsboerderij, werd in de 18e eeuw verbouwd door er een monumentale voorgevel op te plaatsen en er een verdieping op te zetten. Het was enige tijd een Rooms-Katholieke schuilkerk.

In 1765 werd David Henri baron Chassé in het huis geboren. Hij was officier in Staatse dienst, diende onder de Fransen in het buitenland en vocht vervolgens met de latere koning Willem II in de slag bij Waterloo. Hij was commandant van de vesting Antwerpen tijdens de Belgische opstand en nam de omstreden beslissing de stad te laten beschieten. Hij werd vervolgens commandant van Breda en lid van de Eerste Kamer. (Bron: *stichting stadsherstel Tiel*)

Gemeentelijke monument

Kalverbos 5

Blokvormig herenhuis, blijkens een tegeltableau op de voorgevel gebouwd in 1905. Het pand bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een kap met plat, waarvan de schuine dakvlakken zijn gedekt met rode kruispannen. De voorgevel wordt geflankeerd door pilasters en heeft een iets risalerende middenpartij, welke uitloopt in een door de gootlijst heenstekend dakhuis met een topgevel. De bakstenen voorgevel is voorzien van een natuurstenen plint en een gepleisterd band onder de eerste verdieping en wordt afgesloten door een zware kroonlijst met klossen en een gepleisterd fries met gefigureerde tegeltableaux. De geveltop van het dakhuis is gepleisterd en eveneens voorzien van een gefigureerd tegeltableau. Op de begane grond in de as van de voorgevel de ingangpartij, bestaande uit een rechthoekig deurkozijn met een voordeur en een met glas-in-lood bezet bovenlicht, gevat tussen pilasters met een hoofdgestel. Voor de deur een trap met drie treden. Aan de weerskanten hiervan een rechthoekig gekoppeld venster, voorzien van een drietal schuiframen met bovenlichten, bezet met glas-in-lood. De stijlen tussen de ramen lopen uit in zware gesneden consoles, die twee driezijdige erkers dragen. Deze erkers hebben rechthoekige vensters, waarvan de bovenlichten zijn bezet met glas-in-lood. Boven de vensters bevindt zich een kroonlijst. De borstweringen zijn bezet met gefigureerde tegeltableaux. Tussen de beide erkers in de middenrisaliet bevindt zich op de eerste verdieping een afgesloten venster met een gepleisterde latei, voorzien van een T-vormig schuifraam met een met glas-in-lood-bezet bovenlicht.

Op de zolderverdieping in het dakhuis een rechthoekig venster. Aan weerszijden hiervan is nabij de hoek van het dakhuis een versiering aangebracht in de vorm van een menselijk gezicht. Voor het pand bevindt zich een stoep, omgeven door een rijk gedecoreerd smeedijzeren hekwerk, gevat tussen natuurstenen posten.

Foto's: 7 maart 2016

Rijksmonument

Kalverbos 6

Herenhuis met gepleisterde gevels, middenrisaliet, verdieping en omlopend afgeknot schilddak met dakkapel en oeil-de-boeufs. Karakter derde kwart 19e eeuw doch vermoedelijk ouder. Dubbele deur in omlijsting, kroonlijst met verdiepte velden en consoles. *(bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)*

Foto: 29 September 2010

Maart 1969

Gemeentelijke monument

Kalverbos-fontein

De vrml. fontein bestaat uit drie zich ten opzichte van elkaar verjongende onderdelen, te beginnen met een achtzijdig bordes dat is ingevuld als een gazon. De randen van het bordes bestaan uit lage muurtjes in geelbruine baksteen (deels onregelmatig gebakken) in kruisverband en niet platvolle voegen. Rollagen in dito materiaal vormen de beëindiging van de muurtjes. Op de hoeken zijn de muurtjes verlevendigd met sober siermetselwerk. Het tweede onderdeel wordt gevormd door een midden op het bordes gelegen voormalig waterbassin. Ook dit is achtzijdig maar kleiner van formaat. Het bassin heeft randen die zijn gemetseld in gesinterde bruine baksteen in wild verband niet platvolle voegen. Ook hier gaat het om onregelmatig gebakken steen. Het onderste deel van de randen wijkt terug waardoor de hierboven liggende strook voor een krachtige schaduwwerking zorgt. Door weggefallen stenen is te zien dat de basisconstructie uit beton bestaat.

Middenin dit bassin staat het derde onderdeel van de fontein, opnieuw kleiner van formaat en gemetseld in gesinterde bruine baksteen als genoemd (door weggefallen steen is ook hier te zien dat de basisconstructie van beton is). Ditmaal betreft het een door vier dicht bij elkaar gelegen penanten met inspringende hoeken gedragen achtzijdig bassin waarin zich een bakstenen 'bergje' bevindt, waaruit een dito penant oprijst. De schuine hoekpartijen van dit bergje vormen welhaast steunberen van de penant. Het bassin is ook aan de onderkant in baksteen afgewerkt. Langs de bovenrand bevinden zich rollagen, met onderlangs een terugliggende metselstrook. Gemetselde watersleuven en siermotieven bevinden zich aan iedere zijde van het bassin.

Foto: 27 September 2015

Kalverbos

Monumentaal park

In de 14^e en 15^e eeuw legden veel steden grachten, muren, poorten en wallen aan ter verdediging. In de 19^e eeuw verloren de verdedigingswerken langzaam hun functie. In veel steden werden de muren en poorten vervolgens afgebroken, zo ook in Tiel.

De plekken waar in de 19^e eeuw verdedigingswerken hadden gestaan kregen een nieuwe invulling. Het gemeentebestuur van Tiel nodigde een lid van de beroemde landschapsarchitectenfamilie Zocher uit, om een plan te ontwerpen voor een aangename wandeling langs de stadsgracht.

Het park ligt hier sinds 1840 en is ontworpen in de Engelse landschapstijl met slingerpaden, plantsoenen en bomen. Het park is vermoedelijk onderdeel van het ontwerp van Zocher.

De stenen fontein, in het midden van het park, is toegevoegd in 1929 en één van de weinige voorbeelden van de “Amsterdamse school” bouwstijl in Tiel. De fontein werd lange tijd gebruikt als plantenbak (zie afbeelding 2). Sinds enige jaren is de fontein weer in ere hersteld.

Aan de andere zijde van dit bord kunt u lezen wat er schuilgaat in de bodem van dit historische park.

- Park omstreeks 1910
- Park omstreeks 1935

De verdwenen kerk

Uit historische bronnen is bekend dat hier in het park de St. Walburgkerk heeft gestaan. Dit was lange tijd de belangrijkste kerk van Tiel.

1. De kerk werd rond het jaar 900 gesticht en gewijd aan St. Walburgis
2. St. Walburgis werd rond het jaar 710 geboren in Sussex, Engeland. Ze werd al snel een populaire heilige.
3. Bij werkzaamheden op deze plek stuitte archeologen in 2008 op een stenen grafkist. Bij het graf stond een circa 700 jaar oude pot van aardewerk. De grafkist ligt nog steeds in de grond en is niet geopend, om de vondst zo min mogelijk te beschadigen.
4. Aan de overzijde van de straat werd een bronzen schrijfstift gevonden. Deze stiften werden tot in de Middeleeuwen gebruikt om te schrijven op wastabletten. Met de brede zijde werd de was weer gladgestreken. Deze schrijfstift is voorzien van een dierenkopje, een zeer bijzonder exemplaar!
5. Om meer informatie te verzamelen over de ondergrond, is er met een speciaal meetapparaat over het terrein gereden. Zo werd het monumentale park niet beschadigd en konden zware muren onder de grond toch globaal worden opgespoord.
6. De kerk is diverse keren verwoest en herbouwd. De Vikingen verwoestten de kerk rond het jaar 1000. Tijdens een belegering van de stad door de Griekse hertog in het jaar 1346 werd de kerktoren in brand gestoken. Hierbij kwamen 145 mensen om die voor het geweld schuilden. Toen de kerk daarna werd herbouwd, was de St. Maartenskerk al de belangrijkste kerk van Tiel geworden. Uiteindelijk werd de kerk rond 1679 afgebroken.
7. Restanten van de kerk blijken nog in de ondergrond van het park aanwezig. Aan de westkant liggen waarschijnlijk de resten van een vierkante toren. Langs het water liggen mogelijk nog resten van de stadsmuur. De kans is daarnaast groot dat in het park nog meer oude graven liggen.

Aan de andere zijde van dit bord vindt u informatie over dit historische park.

Rijksmonument

St. Walburgstraat 17

Stadswandeling Tiel

Het linkerdeel van het pand is het enige gaaf bewaard houtskeletbouw in Tiel. De houtconstructie, de kelders en de kap met de vliering stammen waarschijnlijk uit het einde van de 15e eeuw. Het pand is later in twee fasen uitgebouwd. Het was het woonhuis van aanzienlijke Tielse families Van Lith de Jeude (oud-burgemeester van Deventer, jonkheer James van Lith de Jeude, komt zeer waarschijnlijk uit deze familie) en Rink.

Pand op de hoek van de Binnenmolenstraat. Foto: voorgevel Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. -29 September 2010

Pand op de hoek van de Eerste Achterstraat. Het huis bestaat uit een waarschijnlijk 17e eeuwse vleugel haaks op de straat onder een schilddak, dat aan de achterzijde wordt afgesloten door een puntgevel. Aan de zijde van de Eerste Achterstraat twee latere vleugels onder schilddaken, haaks op het oudste gedeelte. Langs het gehele pand aan de St Walburgstraat een gepleisterde, 19e-eeuwse lijstgevel. De tuin wordt langs de Eerste Achterstraat afgesloten door een tuinmuur, waarin een poortje met gebeeldhouwde pijnappels op de pijlers. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: achter- en zijgevel - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. - July 1967

Foto: voorgevel Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. - July 1967

Rijksmonument

Pand van vijf vensterassen met verdieping en hoog zadeldak tussen tot puntgevels verminkte oorspronkelijke trapgevels, waarschijnlijk nog 15e eeuws. Aan de achterzijde een omlopend schilddak. Voorgevel gemoderniseerd omstreeks 1800 met kroonlijst, gesneden dubbele deur met gesneden kalf en bovenlicht binnen pilasteromlijsting met hoofdgestel en met acht- en zesruitsramen in de vensters. Rechts van het pand een getoogd poortje. Inwendig in een achterkamer stucschoorsteenmantel en geschilderd behang, gesigeneerd: Rieff, ca. 1800.

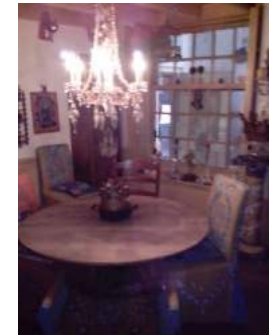
St. Walburgstraat 17

Foto: 29 September 2010

Foto's: 18 mei 2016

Gemeentelijke monument

St Walburg 6

Gemeentelijke monument

St Walburgstraat 2

Hoekhuis, in aanleg Waarschijnlijk daterend uit de 16^e /17^e eeuw, geheel verbouwd in de 2e helft van de 19e eeuw. Het gebouw bestaat uit een begane grond, twee verdiepingen en het is voorzien van een schilddak gedekt met Hollandse pannen. In de sint Walburgstraat is een verdiepingloze uitbouw waarin zich een portiek met ingang bevindt. De gevels zijn grijs gepleisterd met plinten en zijn opgezet in imitatie-natuurstenen banden. De gevels worden rondom afgesloten door een brede kroonlijst. De vensters zijn recht afgesloten met een vlakke stucomlijsting en vensterbanken, en zij zijn voorzien van schuiframen.

Foto's: 4 Oktober 2015

Koetshuis

1^e achterstraat 3

1^e Achterstraat foto: februari 2016

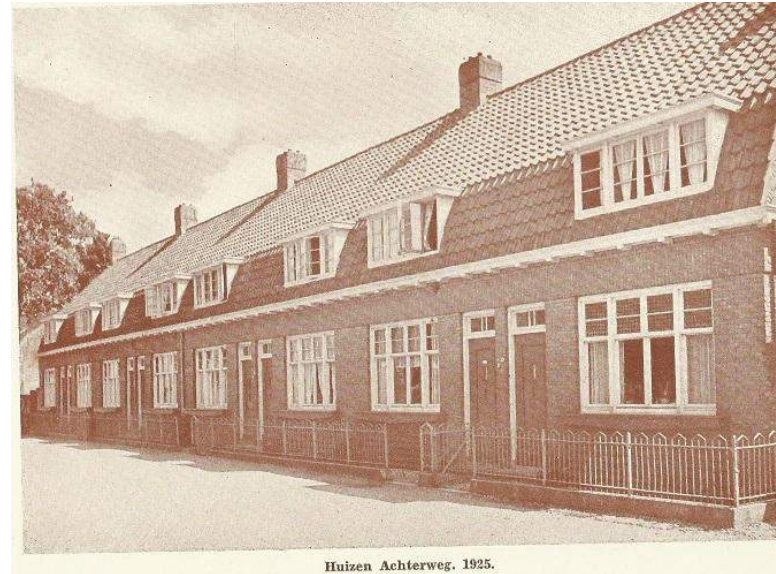
Rijksmonument

Foto: 25 februari 2016

Koetshuis van het Ambtmanshuis.
Gepleisterd rechthoekig gebouw met houten kroonlijst en schilddak.
Achterweg foto: november 1966

Huizen Achterweg.

Het terrein van de vroegere manège aan de Achterweg kwam in 1925 in openbare veiling en werd door het toenmalige Bestuur hierop beslag gelegd. Er werden acht woningen gebouwd, geheel voldoende aan de toenmalige tijdseischen.

De Tweede Achterstraat met op de achtergrond de Sint Dominicuskerk. Deze kerk is ook beschoten, voornamelijk in de maand oktober van 1944. Op de voorgrond, rechts op de hoek, ziet u de telefooncentrale, de bevrijdingsvlag hangt nog uit. Op de achtergrond rechts had G.J. Laagwater een ijsfabriek. Deze verzetsman is op 10 december 1943 door de Duitsers in Utrecht gefusilleerd.

Rijksmonument

st.walburg gehele blok 3,4,5,6

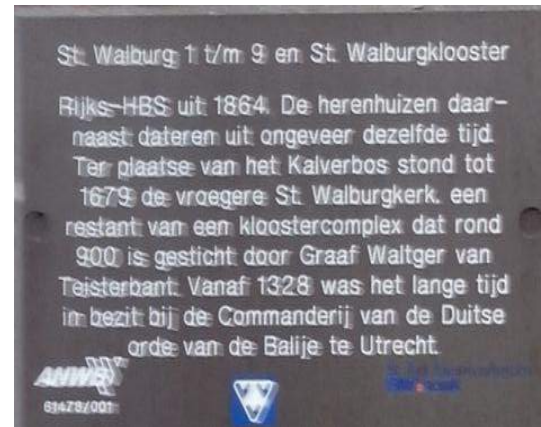
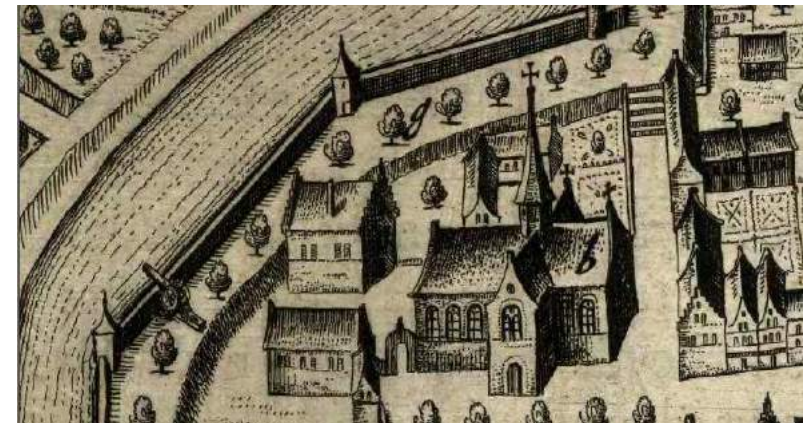

Foto: 29 September 2010

Het oude kapittelgebied met kerk van Sint Walburg

Aan St. Walburg staat een fraai gymnasium uit de negentiende eeuw en enkele herenhuizen uit dezelfde periode. De huizen aan Kalverbos dateren ook grotendeels uit de tweede helft van de negentiende eeuw. In bodem van het park blijken uit recente archeologische scans en metingen nog de funderingen te liggen van de **roemruchte kapittelkerk van Sint Walburg**. Deze kerk, al begonnen in de tiende eeuw en gaandeweg uitgebreid en verfraaid, kwam nadat het kapittel van Sint Walburg na onenigheid met de burgerij zelf in 1315 de stad verliet, in handen van de Duitse Orde. De volgens verschillende bronnen zeer fraaie kerk werd na de reformatie ook een hervormde kerk, maar het onderhoud, waarvoor de stad ook van de Duitse Orde een bijdrage verlangde, bleef in de zeventiende eeuw vaak achterwege. De genadeslag kwam tijdens de Franse bezetting in 1672-74, waarbij de kerk deels was ingestort. In 1680 werd het gebouw vervolgens gesloopt, waarbij de tufsteen werd verkocht. Hieronder zien we de kerk op de vogelvluchtkaart uit 1649 uit de atlas *Toonneel der Steden* van Joan Blaeu

Op de voorgrond is rechts in het plantsoen de ingang van de schuilkelder aan het Kalverbosch te zien ca 1942.

Rijksmonument

Sint Walburg 2

Gymnasium. Pand met verdieping, ter breedte van 10 vensterassen. De lijstgevel, daterend uit omstreeks 1860, wordt door veelhoekige, gepleisterde muurzuilen in drie delen verdeeld; tussen de parterre en de verdieping een gepleisterde cordonlijst. Flauw gebogen vensteromlijstingen, waarin de oorspronkelijke acht- en zesruitsschuiframen. Bakstenen borstwering met boogvormige openingen boven de middenpartij. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: 28 Juli 1999

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Walburg 3

Linkervleugel van een symmetrisch opgezet blok herenhuizen, omstreeks 1860. Links een hoekpaviljoen met driehoekige afdekking. Balkon op gesneden consoles en met ijzeren hek. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

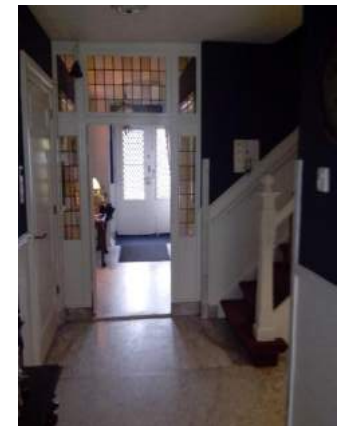
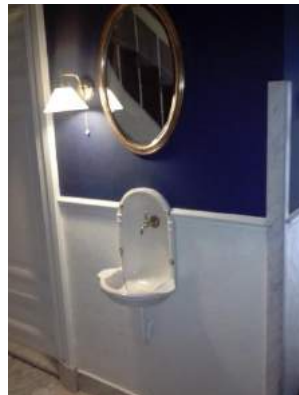
Sint Walburg 4

Linkervleugel van een symmetrisch opgezet blok herenhuizen, omstreeks 1860.
(bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: 29 September 2010

Foto's: 23 mei 2016

Rijksmonument

Sint Walburg 5

Middenpartij van een omstreeks 1860 symmetrisch opgezet blok herenhuizen. Twee balkons op gesneden consoles en met ijzeren hekjes. Attiekverdieping met getoogde venstergroepen. (*bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Walburg 6

Rechtereuleugel van een symmetrisch opgezet blok herenhuizen, omstreeks 1860. Rechts een hoekpaviljoen met driehoekige afdekking. Balkon op gesneden consoles en met ijzeren balkonhek. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Walburg 7

Herenhuis uit het derde kwart der 19e eeuw met hoge verdieping en schilddak. De lijstgevel is versierd met stucornamenten en heeft tegen de middentravee een balkon op consoles. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Walburg 8

Herenhuis uit her derde kwart 19e eeuw met verdieping en dak, dat een geheel uitmaakt met de daken der belendende panden. Stucversieringen en balkon uit de bouwtijd. *(bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)*

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Walburg 9

Herenhuis, uit het derde kwart 19e eeuw met verdieping en schilddak, dat een geheel uitmaakt met het dak van nr 8. Stucversieringen en balkon uit de bouwtijd. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Sint Walburgkerkpad 5

Meer informatie zie beschrijving

Sint Hyacinthusklooster

Twee katholieke religieuzen, Catriona Gabel en Rosa Vos, gaven in Tiel onderwijs aan kleine kinderen en verzorgden de verpleging van zieken. Rond 1860 kregen deze zusters de beschikking over een bewaarschool en een klooster in een woning in de nabijheid van de RK kerk. In 1865 sloot het convent zich aan bij de congregatie der Dominicanessen van Voorschoten. Daarmee kwamen meer financiële middelen beschikbaar voor verbetering van de huisvesting. Het huidige klooster werd in 1873 gebouwd door de architect Sloops en timmermansmeester Gennissen. Op 26 mei 1874 werd het ingezegend. De patroonheilige van het klooster was de heilige Hyacinthus. In 1907, 1923 en 1932 werd het gebouw verbouwd en uitgebreid.

In 2001 verlieten de laatste religieuzen het klooster. Het gebouw werd aangekocht door woningcorporatie SCW. SCW heeft het Hyacinthusklooster in 2008 gerestaureerd. In het pand zijn 11 appartementen voor begeleid wonen gerealiseerd.

Tiel's verleden in vertrouwde handen

Gemeentelijke monument

St.-Walburgkerkpad 7-43

Meer informatie zie beschrijving

Stadswandeling Tiel

Groot statig pand met asymmetrisch ingedeelde gevels met topgevels met afdekranden in Jugendstiljnvloering, uitkragende plintranen en, fries met siermetselwerk. Let ook even op de fraaie toegangsdeur.

Rijksmonument

Sint Walburgkerkpad 3

Stadswandeling Tiel

De Sint Dominicuskerk kent een bewogen geschiedenis. Na de Hervorming (1578) kreeg de Protestantse godsdienst in Tiel de overhand. De rooms Katholieken bouwden schuilkerken. Op de plaats van de huidige Sint Dominicuskerk stond ook zo'n schuilkerk, die op den duur te klein werd en in 1860 vervangen werd door een nieuw gebouw. Op vrijdag 8 juli 1938 sloeg het noodlot toe. Tijdens de H. Mis brak brand uit, waarschijnlijk door onvoorzichtigheid van schilders, die met onderhoud bezig waren. Binnen enkele uren was de hele kerk verwoest. In 1940 kon de kerk al herbouwd worden. Opvallend in het interieur zijn een hangend kruisbeeld en een fraai uit koper gedreven tabernakel, kunstwerken uit de vroegere ateliers van de bekende edelsmeden Jan en Eloy Brom, evenals een aantal houtgesneden beelden van kunstenaars als Albert Meetens en Peter Roovers.

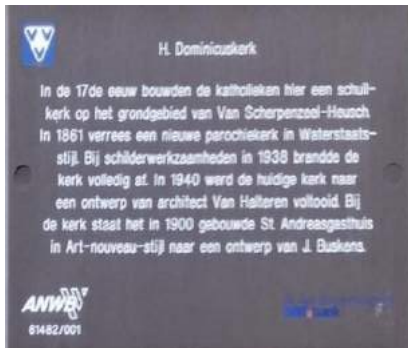
28: Sint Dominicuskerk, Sint Walburgkerkpad 1

Deze robuuste, bakstenen kerk, gebouwd in 1939/40, verving de bij een brand in 1938 verwoeste voorganger die was gebouwd als katholieke kerk in de periode 1859-1861. De huidige kerk is gebouwd in traditionalistische stijl (Delftse School-stijl) naar ontwerp van J.J. van Halteren. De gebrandschilderde ramen zijn ontworpen door A. Asperlach.

Onderkelderde pastorie bestaat uit twee vleugels in L-vorm in Tiel
meer informatie zie omschrijving

Het schip en koor van de St.-Dominicuskerk

Rijksmonument

Sint Walburgkerkpad 3

De Domincuskerk voor de brand met het Andreas ziekenhuis

Rijksmonument

St. Hyacinthuskapel | Dominicushof 18a

Gevonden: eeuwenoud straatje

Voordat in 2011 "Hof van Walburg" werd gebouwd hebben archeologen in deze buurt de bodem grondig onderzocht. Ze hebben veel bijzondere vondsten uit een ver verleden gedaan: scherven van glas en aardewerk, munten, voedselresten, maar ook wapens, gereedschap, skeletten en zelfs een compleet straatje.

Aan uw linkerzijde ziet u een deel van dit teruggevonden straatje, dat na afloop van de bouwwerkzaamheden staan voor steen is hersteld.

Het straatje liep oorspronkelijk vanuit de stad langs de stadsmuur. Het was waarschijnlijk in gebruik tot het gebied rond 1838 na de sloop van de vestingwerken opnieuw werd ingericht.

Dat dit gebied een rijke archeologische vindplaats is, is niet verwonderlijk. In de vroege middeleeuwen was het Walburgkwartier een belangrijk kerkelijk en bestuurscentrum. De Walburgkerk was een kapittelkerk, eigendom van de Duitse Orde. Bij de kerk hoorden ook een priesterhuis en een school.

Tiel's verleden in vertrouwde handen

Kapel Heilig Hart van Jezus

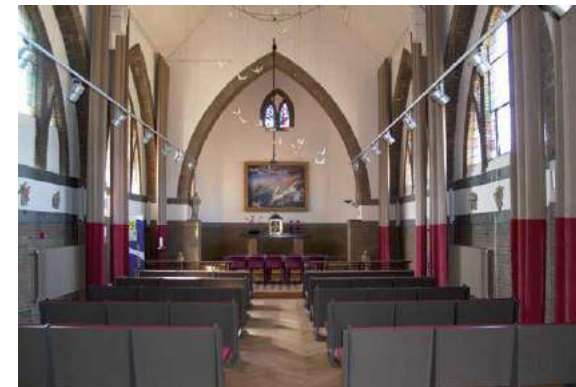
Bij het St. Hyacinthusklooster werd in 1876 een kapel gebouwd. In verband met een uitbreiding van het St. Andreas Gasthuis werd deze ruimte in 1929 bij het ziekenhuis getrokken. Er kwam een nieuwe kapel, gesitueerd tussen het klooster en het ziekenhuis, naar een ontwerp van de Rotterdamse architect Buskens. Het nieuwe Godshuis werd ingewijd op 19 december 1929 en toegewijd aan het Heilig Hart van Jezus.

Het interieur bevat onder andere fraaie kruiswegstaties. Vermeldenswaard zijn verder de twee gebrandschilderde ramen, in 1940 gemaakt door de Tielse kunstenaar Johan Ponsioen, met een voorstelling van de boodschap van de engel Gabriël aan de heilige maagd Maria.

Woningcorporatie SCW heeft de H. Hart Kapel in 2009 gerestaureerd. Het gebouw kan worden gebruikt voor sociaal-culturele doeleinden. Informatie bij SCW, www.scw-tiel.nl.

Tiel's verleden in vertrouwde handen

meer informatie zie omschrijving

Gemeentelijke monument

Catharinaschool

Binnenmolenstraat 6-8

Foto: 18 februari 2016

Catharinaschool

Het katholieke volksdeel in Tiel had vanaf 1867 een eigen school naast de RK kerk. In de loop der jaren groeide het aantal leerlingen en was een ruimere huisvesting nodig. In 1897 werd daarom dit grotere schoolgebouw aan de Binnenmolenstraat gebouwd. Al snel was het gebouw weer te klein. In 1900 werd de Catharinaschool uitgebreid met vier lokalen aan de Kromme Elleboog.

De school was toen met 429 leerlingen verreweg de grootste onderwijsinstelling in Tiel. Het schoolgeld was relatief laag. Ongeveer 200 leerlingen ontvingen zelfs kosteloos onderwijs. Vanaf 1930 was de Catharinaschool een meisjesschool. Jongens kregen hun eigen school aan de Jacob Cremerstraat.

Woningcorporatie SCW heeft in 2001 de Catharinaschool gerestaureerd en verbouwd tot een centrum voor maatschappelijke dienstverlening.

Tiel's verleden in vertrouwde handen

Foto's: 20 September 2015

Jaartal: +/- 1910

Burger weeshuis

Rijksmonument

Achterweg 11

Het huidige **Burgerweeshuis** in Tiel is in 1904 gebouwd aan de Achterweg in opdracht van de regenten van het weeshuis. Het diende ter vervanging van het oudere weeshuis op de hoek van de Ambtmanstraat en het Hoogeinde, dat niet meer voldeed aan de eisen van de tijd

De eerste steen van het oorspronkelijke weeshuis werd op 3 maart 1563 gelegd door Claes Vijgh, ambtman van de Neder-Betuwe en richter van Tiel. De taak van het weeshuis was het verzorgen van hervormde wezen. Aanvankelijk woonden er ongeveer zestig wezen, later liep dat aantal terug. Vanaf 1700 woonden er ook proveniers, oude mensen die zich hadden ingekocht.

Na de Tweede Wereldoorlog werd het weeshuis ondergebracht in de Stichting Burgerweeshuis die als doel heeft het ondersteunen van jeugdactiviteiten in Tiel. De stichting is eigenaar van het gebouw en de regentenkamer doet dienst als vergaderruimte voor het College van Regenten. Zij vierde in 2013 het 450-jarig bestaan van het weeshuis. Bij die gelegenheid verscheen een boek over de geschiedenis van het weeshuis.

Tot voor kort werd verondersteld dat in het weeshuis tot aan de Tweede Wereldoorlog wezen waren gehuisvest. Naar aanleiding van de viering van het 450-jarig bestaan hebben zich mensen gemeld die ook na de oorlog nog als wees in het huis hebben gewoond. Na het vertrek van de wezen heeft het weeshuis onderdak geboden aan maatschappelijke organisaties op het terrein van vrijwilligerswerk, vluchtelingenwerk en gehandicaptenzorg. Vanaf 2014 is er een dagopvang voor dak- en thuislozen gevestigd.

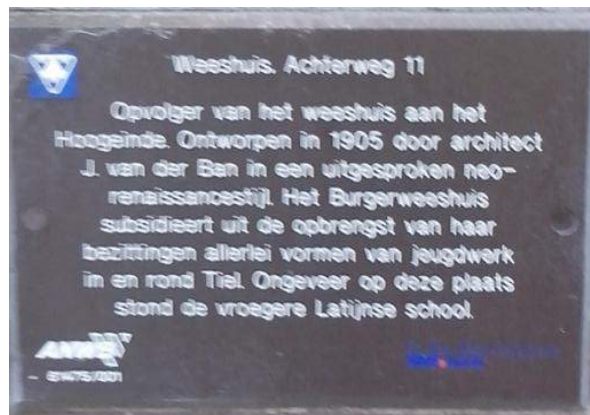

Foto: 24 August 2012

Burger weeshuis

details

Stadswandeling Tiel

Het Burgerweeshuis dateert van 1905. Het werd gebouwd ter vervanging van het oude weeshuis aan het Hoogeinde. Het aantal weeskinderen, dat toentertijd in het nieuwe gebouw werd opgenomen, liep door de jaren heen gestaag terug. De eerste jaren waren het er gemiddeld zestig. Later nog maar enkele tientallen. Het gebouw heeft veel luiken, die dicht gingen als de kinderen naar bed gingen. Als instelling bestaat het Burgerweeshuis nog steeds, maar dan alleen nog om een fonds te beheren. Achter het gebouw bevond zich vroeger de stadsmuur.

27: Burger Weeshuis, Achterweg 11

Dit fraaie door een ruime tuin met monumentale bomen omgeven gebouw is opgetrokken op een H-vormige plattegrond in een late variant van de neorenaissancestijl, met boven de twee vooruitspringende hoeken van de voorgevel een bekroning in de vorm van een trapgevel. Het gebouw is opgetrokken in 1904 naar ontwerp van J. van den Ban. De regentenkamer bevat nog een fraai historisch interieur.

Achterzijde

schuilkelder

Foto's: 18 februari 2016

Rijksmonument

Grote of Sint-Maartenskerk

Kerkplein 4

Foto: entree
29 September 2010

Grote of St. Maartenskerk. Van de groots opgezette, doch nimmer voltooide laat-gotische kruiskerk zijn bewaard gebleven het in oorsprong pseudobasilicale later aan de zuidzijde van bovenvensters voorziene schip,gebouwd van 1420 tot omstreeks 1430 bestaande uit een met een houten tongewelf overdekte middenbeuk op achthoekige, bakstenen pijlers, een noorderzijbeuk en een omstreeks 1450 verdubbele zuidelijke zijbeuk. Over de zijbeuken stergewelven. In het westelijke deel van de zijbeuk een in 1554 gebouwde doopkapel met kruisribgewelven op natuurstenen zuiltjes met versierde schachten. Boven de doopkapel een met een stergewelf gedekte librije. Tegen de noorderzijbeuk een portaal met puntgevel en spitsbogige ingang, afgesloten door een hek met bekronend tekstbord in gesneden Lodewijk XIV-omlijsting, midden 18e eeuw. Het herstel van de zware oorlogsschade is gereedgekomen in 1966. Tot de inventaris behoren: 12 panelen, midden 16e eeuw, met medaillons, waarin heiligen, omgeven door lofwerk, renaissance 6 hiervan aangebracht tegen de kuip van de in oude stijl vervaardigde moderne preekstoel. Koperen lezenaar, 17e eeuw. Koperen voorzangers, marmere epitaf voor Stephanus van Welteren, 1709; zes gesneden rouwborden 18e eeuw en zerken, 15e, 16e, 17e eeuw. Kerkhof met beplanting. Orgel met Hoofdwerk, Bovenwerk en vrij Pedaal, in 1854 gemaakt door C.G.F. Witte voor de Nieuwkerk te Dordrecht. In 1962 gerestaureerd en overgeplaatst naar Tiel.

Foto: 14 Mei 2011

Grote of Sint-Maartenskerk

Kerkplein bij 4

Toren. Met turfsteen bekleed, na 1440 opgetrokken bouwwerk, bestaan de uit drie geledingen, elk versierd met drie van traceringen voorziene spitsboognissen in ieder gevelvlak en gedekt met een eenvoudige, vierzijdige spits. Herstel van zware oorlogsschade voltooid 1965. Klokkenstoel met klok van J. Moer, 1552, diam. 155,4 cm. In de kerk staan drie klokken opgesteld, die met de klok van Jan Moer in de toren het gelui van vóór de Tweede Wereldoorlog vormden: een van Gerrit?, 1554?, diam 103 cm. en twee van Jan Moer, respectievelijk 1552 en 1554, diam. 126,5 cm. en 83,2 cm.

Grote of Sint-Maartenskerk

Kerkplein 2

Kerkplein 2

Sacristie. Ten zuid-oosten van de kerk de sacristie, oorspronkelijk aansluitend bij het in 1560 door Mr Cornelis Frederiks begonnen koor en dwarsschip, welke onderdelen na 1731 zijn afgebroken. Rechthoekig gebouw met zadeldak tussen puntgevels. Traptoren in de zuidwesthoek. Inwendig over de beneden- en bovenverdieping kruisribgewelven. Op de verdieping een eikehouten schouw, 1712, met schoorsteenstuk, omgeven door wapens.

Gerfkamer met schilderij van bedeling

Stadswandeling Tiel

Foto: 1926

Sint Maartenskerk, gebouwd rond 1440, gerestaureerd in 1964. Het huidige kerkgebouw dateert blijkens opgravingen in eerste aanleg uit de achtste eeuw. In 1441 moet hier al een tufstenen toren gebouwd zijn, die pas in 1514 werd voltooid. Men had er dus 83 jaar over gedaan. Kerkgebouw en toren werden in 1944 - 1945 vanuit Wamel kapot geschoten door de geallieerden. Van 1957 tot 1964 is men bezig geweest met de restauratie. De toren is met tufsteen bekleed en gebouwd in laatgotische stijl. Het klokkenspel werd in de oorlog door de Duitsers gestolen, maar kwam na veel speurwerk toch weer terecht. Het carillon omvat 48 bronzen klokken, die samen circa veertien ton wegen. De gerfkamer, ofwel sacristie, ligt ten noordoosten van de kerk en was oorspronkelijk aan het koor gebouwd.

Interieur Sint Maartenskerk

Foto: interieur naar het zuidwesten

Foto: interieur, rouwbord boven de doopkapel

Foto: interieur gewelf van middelste travee zuidzijbeuk 23 May 1911

Detail foto's bij de Sint Maartenskerk

Gemeentelijke monument

Indisch-Monument

Foto:4 oktober 2015

Beeld de gevallen krijger

Foto: 31 Mei 2008

Rijksmonument

Gracht bij kerkplein, met kerk

Rondom het grootste gedeelte der oude stad het beloop van de vermoedelijk omstreeks 1500 aangelegde binnengracht. Deze, sterk versmalde en genormaliseerde, gracht loopt van de Rechtbankstraat aan de zuidzijde tot de Grotebrugse Grintweg aan de noord-oostzijde der oude stad

Periode: +/- 1920

Foto: September 2010

Gemeentelijke monument

Achterweg 5

Woning uit XIX B op rechthoekige plattegrond, bestaande uit een begane grond en een eerste verdieping onder een met gesmoorde opnieuw verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak, waarvan de nok evenwijdig ligt met de weg. De bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde en geschilderde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst met een witgepleisterd fries, dat iets oploopt om de hoeken. Boven de vensters van de begane grond is sprake van een gepleisterde band.

De zijgevels zijn afgewerkt met windveren.

Op de begane grond in de voorgevel een recht afgesloten deurkozijn, voorzien van een voordeur en een bovenlicht met glas-in-lood. Links hiervan een recht afgesloten venster, voorzien van een schuifraam met een bovenlicht met glas-in-lood. Rechts een recht afgesloten gekoppeld venster voorzien van twee schuiframen met bovenlichten met glas-in-lood.

Op de eerste verdieping een tweetal door segmentbogen gesloten vensters, voorzien van zesruits schuiframen.

Foto: 4 oktober 2015

Rijksmonument

Achterweg bij 3

Een gepleisterd dwarshuis met zadeldak, waarin twee dakkapellen met gebogen frontons. De beide vensters in het linker deel van de gevel hebben 24-ruitsschuiframes. 18e eeuw. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Achterweg 1-3

Voormalige bergplaats met bovengelegen woning uit omstreeks 1900, waarvan de plattegrond aan de linkerkant in een scherpe hoek uitloopt. Het pand bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt zadeldak waarvan de nok evenwijdig aan de straat ligt.

De gevels zijn uitgevoerd in baksteen. De voorgevel heeft een gepleisterde plint en aan de linkerkant door pleisterwerk geïmitateerde hoekblokken. De gevel wordt afgesloten door een op de linker hoek iets omlopende gereduceerde kroonlijst met een gepleisterd fries, voorzien van gesneden klossen.

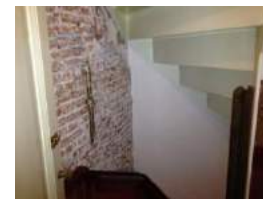
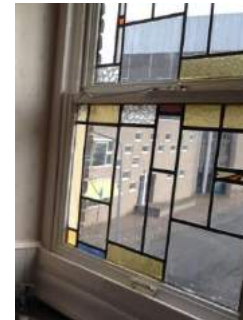
De zijgevels zijn afgewerkt met windveren. In de voorvel bevindt zich op de begane grond een dubbel stel inrij-deuren in een door een geprofileerde lijst bekroond rechthoekig kozijn met middenstijl. Rechts daarvan is sprake van een recht afgesloten deurkozijn met een van een imitatie-sluitsteen voorziene hanekam waarin een voordeur met bovenlicht.

Op de eerste verdieping bevinden zich drie recht afgesloten vensters met van imitatie-sluitstenen voorziene hanekammen, waarin T-vormige schuiframen.

In de linker zijgevel is op de begane grond sprake van twee hooggeplaatste liggende vensters met van imitatie-sluitstenen voorziene hanekammen waarin tweeruits valramen met diefijzers. Verder is de gevel voorzien van twee kleine rechthoekige vensters met van imitatie-sluitstenen voorziene hanekammen, te weten op de eerste verdieping en de zolderverdieping. Links een gietijzeren hekwerk op bakstenen plint met punten in de vorm van Franse lelies.

Foto: 4 oktober 2015

Rijksmonument

Kerkplein 5

Een gepleisterd huis met verdieping en schilddak, haaks op het plein, 18e of 19e eeuw. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Foto: 1956

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Kerkplein 6

Pand, bestaande uit gedeelten. Aan het Kerkplein een zes assen breed huis met verdieping en schilddak, van midden 19e eeuws karakter. (*bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Kerkplein 1

Kosterswoning annex verenigingsgebouw van de Ned. Herv. Kerk, Bouwtijd XIX d. Het is een rijzig pand, bestaande uit een voor- en achtergedeelte. Het achtergedeelte heeft een begane grond en een eerste verdieping onder een in de lengterichting geplaatst schilddak, gedekt roet gesmoorde kruispannen. Het dwarsgeplaatste voorgedeelte heeft een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoord d kruispannen gedekt zadeldak tussen tuitgevels. De bakstenen gevels hebben een gepleisterde en geschilderde plint, uitgemetselde randen onder de vensters en uitgemetseld consoles met tandlijsten onder een geprofileerde houten dakgoot. De gevels van het voorgedeelte worden geflankeerd door hoekpilasters. De voorgevel heeft op de begane grond links een door een segmentboog gesloten venster, voorzien van een zesruits schuifraam, en rechts een door een segmentboog gesloten deurkozijn, voorzien van een paneeldeur en een tweeruits bovenlicht. Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van zesruits schuiframen. Balkankers met siersmeedwerk. In de linker zijgevel van het voorhuis op de begane grond een door een segmentboog gesloten vensters voorzien van een zesruits schuifraam, en op de eerste verdieping een recht afgesloten venster met een hanekam, voorzien van een zesruits schuifraam. Op de zolderverdieping een door een segmentboog gesloten venster, gevat tussen kleine pilasters op uitgemetselde consoles en voorzien van een vierriuts raam. De linker zijgevel van het achtergedeelte telt vijf venstersassen. In iedere vensteras bevindt zich op de begane grond een door een segmentboog gesloten venster, voorzien van een zesruits schuifraam, en op de eerste verdieping een recht afgesloten venster met een hanekam, voorzien van een zesruits schuifraam. Balkankers met siersmeedwerk. Voor het pand bevindt zich een smeedijzeren hekwerk op een van een ezelsrug voorziene bakstenen plint, voorzien van punten in de vorm van Franse lelies,

Foto's: 4 oktober 2015

Sint Caeciliakapel:

Rijksmonument

Lutherse Kerk of St. Caeciliakapel. Laat-gotische, eenbeukige kerk, bestaande uit een 15e eeuws schip en een hoger, vroeg 16e eeuws koor, driezijdig gesloten en overkluisd door een netgewelf met doorhangende, beeldhouwde sluitstenen en muurschalken met beeldhouwde kraagstenen en kapitelen. Gerestaureerd 1949. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Stadswandeling Tiel

38: St.-Caeciliakapel, Kerkstraat 34

Deze laat middeleeuwse kloosterkapel, oorspronkelijk deel uitmakend van het verder grotendeels al in de zeventiende eeuw gesloopte Caeciliaklooster, heeft een uit de vijftiende eeuw daterend zaalschip en een iets hoger éénbeukig koor met een driezijdige sluiting en steunberen, gebouwd in de vroege zestiende eeuw. Het gebouw fungeert sinds lange tijd als Lutherse kerk. Het koor wordt inwendig afgesloten middels een fraai netgewelf met hangende, beeldhouwde sluitstenen. Een restauratie vond plaats in 1949 en vervolgens is enige jaren geleden ondermeer het dak nogmaals aangepakt.

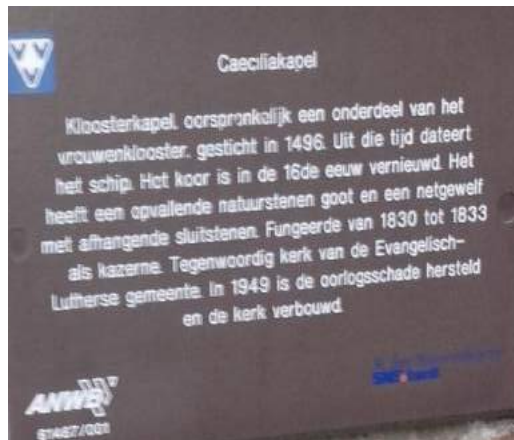

Foto: 1 januari 2010

De Caeciliakapel, ooit een kloosterkapel, tegenwoordig Luthersekerk

Rijksmonument

Sint Caeciliakapel:

Kerkstraat met de voormalige Caeciliakapel en het aangrenzende pand (nr. 32). Op de achtergrond is de Sint Maartenskerk te zien, waarvan de toren in de steigers staat. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Stadswandeling Tiel

De middeleeuwse Sint Caeciliakapel behoorde bij het gelijknamige klooster, waarvan niets meer is overgebleven. Het betreft hier een éénbeukige gotische kapel. In de laatste wereldoorlog werd ook dit gebouw nagenoeg verwoest, maar spoedig nadien in de oorspronkelijke staat gerestaureerd door Monumentenzorg. Het is thans in gebruik bij de Evangelische Lutherse Gemeente (vandaar ook de zwaan in de top).

Foto: 1 april 1939

Foto: 1962

Foto: datum onbekend

Rijksmonument

Het Huijs

Kerkstraat 32

Gepleisterd pand naast het koor der St. Caeciliakapel. 16e of 17e eeuw; gepleisterd 19e eeuw. Rechts opkamer. Verdieping en zadeldak. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Kerkstraat 32 “Het Huijs ende Hofstatt naest de Cleijne Kerck”
Archeologisch onderzoek (2013) heeft aangetoond dat er al sinds de 11^e eeuw sprake is van bewoning op deze plaats. In de archieven zijn er bewoners tot in de 15^e eeuw gevonden. Het huis zoals het nu is werd deels begin 17^e eeuw en deels eind 18^e eeuw gebouwd.

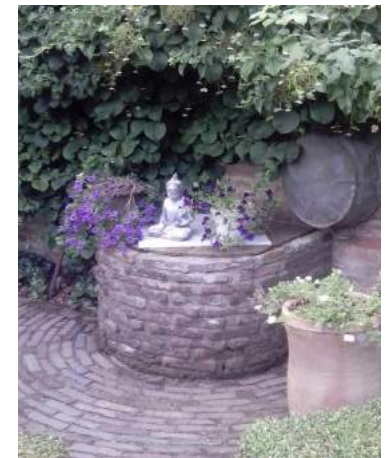
Kerkstraat 30 (15^e eeuw) werd in 1757 bij 32 gevoegd, ter uitbreiding van het woonhuis en de bierbrouwerij die er sinds 1665 was gevestigd. In 1812, na ruim anderhalve eeuw werd het weer een woonhuis. Sinds die tijd zijn de beide panden verbonden gebleven.

Foto: 29 September 2010

Foto's: 19 februari 2016

Rijksmonument

Kerkstraat 30

Pakhuis, waarschijnlijk 18e eeuws, met verdieping en zadeldak. Vormt een geheel met het nummer 30 a. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Kerkstraat 30a

Pakhuis, waarschijnlijk 18e eeuws, met verdieping en zadeldak. Vormt een geheel met het buurnummer 30. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Foto: 1 oktober 2011

Rijksmonument

Kerkstraat 23

Pand met eenvoudige puntgevel met vlechtingen en vorkankers, 18e eeuw. Zes- en vierruitschuiframen. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Dit 18^e eeuwse monument was ooit een onbewoonbaar verklaard huis. Stadsherstel heeft het geresoureerd tot het pareltje dat het nu weer is.

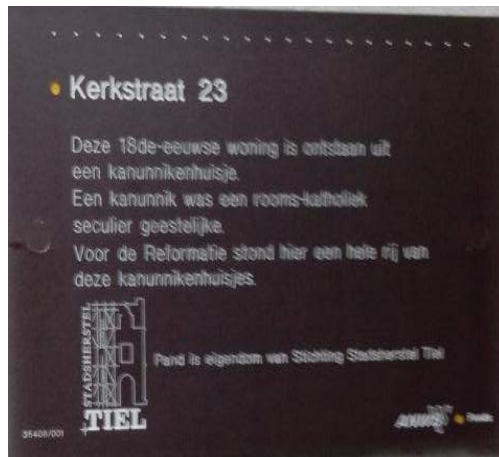

Foto: 29 September 2010

Foto: november 1966

Gemeentelijke monument

Kerkstraat 17-19

Het winkelhuis met bovenwoning opgezette bouwwerk aan de Kerkstraat 17 – 19 is een voorbeeld van historische winkelbebouwing uit de vroegere twintigste eeuw in een omgeving waar de vooroorlogse bebouwing redelijk gaaf behouden is gebleven. Het pand is in 1905 in opdracht van de heer Vos gebouwd. H. Ene H. vos legde in dat jaar de eerste steen. Vos liet het pand bouwen door G. Konings uit Tiel, metselaar, aannemer en handelaar in metselmaterialen.

Op 9 september 1905 vroeg Konings de vergunning aan voor het afbreken van de bestaande bebouwing en het optrekken van de nieuwbouw. Het nieuwe pand voerde hij uit als een drielaags winkelhuis met bovenwoning. Links kwam de winkel met bijbehorende nevenruimtes. Rechts bood de hier gelegen ingang via een direct hierop aansluitende trap toegang tot de bovenwoning. Achter was er slechts een kleine binnenruimte, welke evenwel later is dichtgebouwd. De voorgevel werd uitgevoerd in een dan nog gebruikelijke maar inmiddels toch enigszins ouderwetse neorenaissance trant. Konings schiep zo een keurige gevel met gepleisterde sierdetails in de vorm van speklagen, sluitstenen, neg- en hoekblokken. De gaaf bewaard gebleven winkelpui toont in de detaillering en het materiaalgebruik invloed van de Jugendstil. Zo zijn der penanten in de kleurige glazuursteen gemetseld en worden ze bekroon door natuursteen sierblokken met sierlijke Jugendstilbelijning. Het meest opvallend is evenwel de langs de bovenzijde van de pui gelegen tekstplaat waarop in Jugendstilbelettering de oorspronkelijke winkelfunctie is te lezen: **HANDEL IN BOTER KAAS EN EIEREN**

Niet alleen bleef de authentieke winkelpui behouden, maar inwendig is ook de afwerking van het winkelinterieur grotendeels intact gebleven. Karakteristiek zijn hier de betegelde vloeren en wanden, alsmede twee kleurige tegeltableaus waarop een landschap met koeien is te zien.

Van zeldzame betekenis is het originele plafond. Dit bestaat uit een ijzeren legraam met sier- en glasbeplating, een historische voorloper van het tegenwoordige systeemplafonds. Dergelijke plafonds kwamen vooral in zuivelwinkels en slagerijen voor, waar ze tezamen met de betegelde wanden en vloeren garant stonden voor een hygiënische uitstraling.

Het pand had naderhand verschillende winkelfuncties. In 2009-2010 vond een ingrijpende renovatie plaats en is het bouwwerk opgesplitst in twee woningen. Daarbij is het (opnieuw in het zicht gekomen) winkelinterieur gehandhaafd en werd de voorgevel zorgvuldig in zijn authentieke staat hersteld. Onder de witte verflaag die over de winkelpui en de eerste bouwlaag was aangebracht kwam de oorspronkelijke kleurstelling weer tevoorschijn. De gevel werd gereinigd en nieuw gevoegd. Van de originele ramen en deuren zijn de ramen op de bovenste verdieping vervangen, aansluitend bij de authentieke opzet. Verder zijn de winkel- en woningdeuren vervangen, met hergebruik van de twee ijzeren deurroosters die nu over beide ingangen zijn verdeeld. Inwendig is het pand met uitzondering van de winkel en de toegangstrap (nr. 19) gemoderniseerd. De originele indeling is evenwel min of meer herkenbaar.

Gemeentelijke monument

Kerkstraat 20

Smal pand uit ca 1910 aan de noordzijde van de Kerkstraat, van twee bouwlagen onder een geknikte scheldkap. Gevel opgetrokken in baksteen metselwerk; staafankers onder goot en in de - mogelijk oudere - zijgevels.

Op de begane grond winkelpui met drie ramen boven winkelruit; originele voordeur; plint met panelen en facet-motieven.

Op de verdieping schuiframen met een driedeling in de bovenlichten. Bakgoot op eenvoudige klossen; dakkapel in voorste dakschild; dak gedekt met een oude holle pan.

In de bakstenen achtergevel onregelmatige vensterverdeling. Op de begane grond en de verdieping eveneens ramen roet driedeling in het bovenlicht. In het interieur zijn geen bijzondere elementen aangetroffen.

Winkel-woonhuis uit de 19^e eeuw dat in de 20^e eeuw hersteld en verbouwd werd.

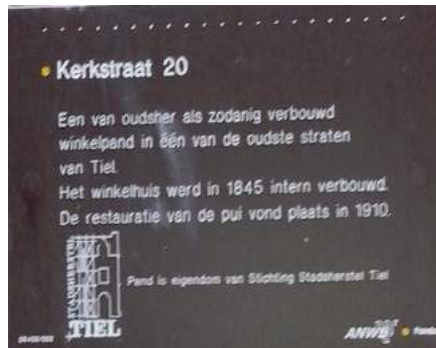

Foto: 27 September 2010

Gemeentelijke monument

Koornmarkt 2

Blokvormig herenhuis, bestaande uit een degene grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde Hollandse pennen gedekt schilddak. Bouwtijd XIX B. De bakstenen gevels hebben een gepleisterde plint en worden afgesloten door een kroonlijst met en witgepleisterd fries.

In de as van de voorgevel op de begane grond een licht getoogd deurkozijn met een hanekam, voorzien van een pseudo-vleugeldeur met een bovenlicht met glas-in-lood. Rechts twee licht getoogde vensters met hanekammen, voorzien van schuifraam met bovenlichten met glas-in-lood. Links een licht getoogd deurkozijn met een hanekam, voorzien van een deur met een bovenlicht met glas-in-lood, alsmede een licht getoogd gekoppeld venster, voorzien van twee schuiframen met boverlichten met glas-in-lood. Kennelijk zijn deze twee gevelopeningen niet oorspronkelijk. Op de eerste verdieping een vijftal licht getoogde vensters met hanekammen, voorzien van schuiframen met bovenlichten met glas-in lood. Onder beide verdiepingen is sprake van zes gietijzeren rozet-ankers. In de rechter zijgevel op de begane grond vijf licht getoogde vensters riet hanekammen, waarvan het tweede, gerekend vanaf de voorgevel, blind is. De overige zijn voorzien van een schuifraam met een bovenlicht met glas-in-lood. Op de eerste verdieping een vijftal licht getoogde vensters met hanekammen, voorzien van schuiframen met tweeruits bovenlichten met glas-in-lood. De eerste twee (oorspronkelijk drie) vensters, gerekend vanaf de voorgevel, zijn voorzien van louvres. Onder beide verdiepingen is sprake van een zestal gietijzeren rozetankers. Op het dak staan enkele rijzige gemetselde schoorstenen. Voor het pand, aan de Koornmarkt bevindt zich een particuliere stoep, die gedeeltelijk wordt omgeven door een smeedijzeren hekwerk. Het pand is markant gesitueerd op de hoek van de Koornmarkt/Ambtmanstraat en de Kerkstraat.

Foto: 18 Oktober 2010

Gemeentelijke monument

Koornmarkt 13

Geen beschrijving

Foto: 20 september 2015

Rijksmonument

Korenbeursplein 2, 2a, 3, 5

Korenbeurs. Twee langgerekte galerijen met hardstenen Ionische zuilen en houten hoofdstellen aan weerszijden van een plein, gebouwd in 1849. De westelijke galerij wordt onderbroken door het gepleisterde beursgebouw, gedekt door twee parallel lopende schilddaken en voorzien van een houten kroonlijst. De met hoofdstellen bekroonde vensters hebben achtruitsschuiframes. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

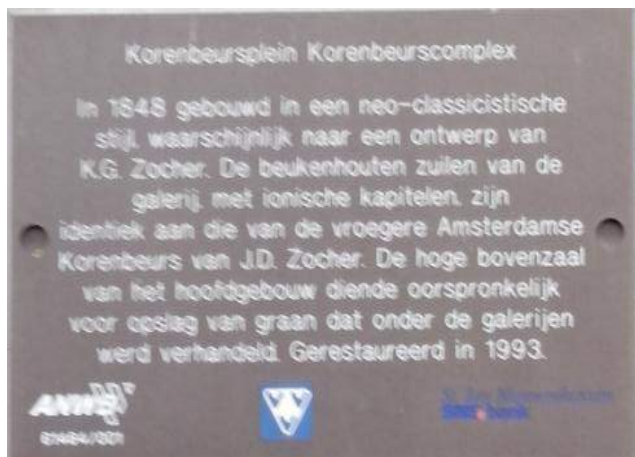
Stadswandeling Tiel

(nr. 32). het Korenbeursplein, waarvan de beide pleinwanden worden beheerst door de twee in 1849 gebouwde galerijen met hardstenen Ionische zuilen van de oude Korenbeurs Het gepleisterde gebouw dat de rechter galerij onderbreekt is het oude beursgebouw.

Foto's: 20 september 2015

Het Korenbeursplein met aan weerszijden de galerijen uit 1849 en rechts achter het gepleisterde hoge beursgebouw.

Gemeentelijke monument

Korenbeursplein 1

Beursgebouw uit omstreeks 1870, de afsluiting vormend van het korenbeursplein. Het gebouw bestaat uit een verdieping met een plat dak. Het heeft een rechthoekige plattegrond met aan het Beursplein een driezijdige sluiting. De gestucte gevels zijn voorzien van een donkere plint en worden afgesloten door een brede gestucte lijst. Aan het beursplein bevindt zich een symmetrische gevel met een deurpartij, geflankeerd door vensters.

De deurpartij heeft dubbele paneeldeuren, een boogvormig bovenlicht met een gietijzeren tratering. De vensters bevatten oorspronkelijk schuiframen. Links bevindt zich een niet oorspronkelijke aanbouw.

Foto: 19 april 2016

Rijksmonument

Sint Agnietenstraat 13

Gepleisterd pand van laat-middeleeuwse oorsprong met verdieping en half zadeldak. Vensters met zesruitsschuiframes.

Rijksmonument

Sint Agnietenstraat 17

Herenhuis uit 1840 met verdieping en omlopend schilddak. De bakstenen voorgevel heeft te weerszijden van de middenas gepleisterde en verdiepte pilasters, een cordonlijst tussen de verdiepingen en een houten kroonlijst. Hardstenen plint, vier stoeppalen en vensters met acht- en zesruitsschuiframes. Bovenlicht met gesneden waaierzwikken.

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Agnietenstraat 19

Waarschijnlijk laat-middeleeuws pand met gepleisterde gevel onder rechte gootlijsten en zadeldak. Vensters met acht-, zes- en vierruitsschuiframes. Vormt een geheel met het buurnummer 21.

Foto: 29 September 2010

Rijksmonument

Sint Agnietenstraat 21

Waarschijnlijk laat-middeleeuws pand met gepleisterde gevel onder rechte gootlijst en zadeldak. Vensters met acht-, zes- en vierruitsschuiframes. Vormt een geheel met het buurnummer 19.

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Sint Agnietenstraat 22

Woonhuis, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met rode verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. Bouwtijd XIX. De witgepleisterde voorgevel heeft een grijsgeschilderde plint, is voorzien van een blokstructuur en wordt afgesloten door een gereduceerde kroonlijst met klossen. Boven de gevelopeningen bevinden zich imitatie hanekammen, waarvan de sluitstenen zijn voorzien van een diamantkop. Op de begane grond rechts een rechthoekig deurkozijn, voorzien van een voordeur met een bovenlicht, dat is bezet met glas-in-lood. Links, daarvan twee rechthoekige vensters, voorzien van schuiframen, waarvan de bovenlichten zijn bezet met glas-in-lood. Op de eerste verdieping twee rechthoekige vensters, voorzien van T-vormige schuiframen, waarvan de bovenlichten zijn bezet met glas-in-lood. In het voorste dakvlak staat een plat afgedekte dakkapel. Het pand maakt deel uit van het gaaf bewaard gebleven gedeelte van de zuidelijke straatwand van de Sint Agnietenstraat.

Foto: 4 Oktober 2015

Gemeentelijke monument

Sint Agnietenstraat 24

Bedrijfspand met bovenwoning, gesitueerd op de hoek van de Sint Agnietenstraat en de Kloosterstraat. het pand bestaat uit een begane grond een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met rode Hollandse pannen gedekt schilddak. Bouwtijd XIX, maar naderhand herhaaldelijk gewijzigd.

De witgepleisterde voorgevel heeft een grijsgeschilderde plint, is voorzien van een blokstructuur en wordt afgesloten door een kroonlijst met klossen. De linker zijgevel is gepleisterd en voorzien van een blokstructuur

Op de begane grond is de oorspronkelijke: gevelindeling niet meer herkenbaar. Op de eerste verdieping bevindt zich een drietal recht afgesloten vensters, voorzien van vierruits schuiframen. In het dakschild staat een dakkapel, voorzien van een met rode Hollandse pannen gedekte steekkap, waarvan de topgevel is afgewerkt met een gesneden baardlijst

De indeling van de linker zijgevel is blijkens bouwsporen drastisch gewijzigd.

Het pand maakt deel uit van het gaaf bewaard gebleven gedeelte van de zuidelijke straatwand van de Sint Agnietenstraat.

Foto: 4 Oktober 2015

Rijksmonument

Sint Agnietenstraat 26

Pand met vroeg-19e eeuwse lijstgevel, verticaal geled door drie in baksteen gebosseerde pilasters, waarboven de houten kroonlijst is omgekornist. Rechts een getoogde poort met geprofileerde imposten. De poortdoorgang is een overblijfsel van het in 1443 bevestigde en in de 19e eeuw afgebroken St. Agnietenklooster. Twee hardstenen schampalen.

Stadswandeling Tiel

Deze poort is het laatste restje van het in 1443 gestichte Sint Agnietenklooster. Het pand Sint Agnietenstraat 28, waarin sinds 1987 het Regionaal Archief Rivierenland was gevestigd, is in 1886 gebouwd als middelbare meisjesschool en staat op de fundering van de oorspronkelijke kapel. De muur tussen het archief en de daarnaast gelegen, gemeentelijke expositieruimte "Het Klooster" is het enige originele restant dat van de kapel nog rest. *(bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)*

Gemeentelijke monument

Sint Agnietenstraat 28

St. Agnietenstraat. Aan de rechter kant staat nu de Agnietenhof.

Voormalige school, XIX B?, bestaande uit een middendeel gevat tussen twee hoekpaviljoens. hoekpaviljoens: deze bestaan uit begane grond en zolderverdieping niet zadeldak. De bakstenen gevels rondom afgesloten niet een kroonlijst, voorgevel met hoekig fronton en bakstenen timpaan. In rechterpaviljoen een fraai gedetailleerde ingangspartij met: hardstenen stoep en geflankeerd door twee rondboogvensters. Rondboogvensters aan bovenzijde voorzien van een geprofileerde lijst, ramen niet ruitvormige roedenverdeling. Ter hoogte van verdieping een kroonlijst met kassetten-fries. Deze kroonlijst loopt door over tiet middendeel en vormt daarvan tevens de afsluiting van de gevel. Middendeel: dit is zes vensters breed en voorzien van een middenrisaliet. Vensters van de klaslokalen aan bovenzijde voorzien van geprofileerde stucijst, bekroond met palmet en rocailles. Onder de vensters langs een doorlopende dorpel. / waterlijst. Vensters voorzien van 6-ruits bovenramen; onder twee naar binnen draaiende ramen. Langs gehele voorgevel een brede gestucte plint.

Gemeentelijke monument

St. Agnietenstraat 29

Linkerhelft van een min of meer symmetrisch.; blok van twee woningen. Het geheel bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping; en een de,zolderverdieping onder een met pannen gedekt mansardedak. De bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde plint en horizontale banden van pleisterwerk en wordt afgesloten door een kroonlijst met gesneden klossen en een gepleisterd fries. De smalle, iets resaliserende middenpartij loopt uit in een door de gootlijst heenstekend dakhuis met een trapgevel, voorzien van natuurstenen dekplaten. De linkerhelft heeft op de begane grond geheel rechts in de risaliet een door een segmentboog gesloten deuropening, voorzien van rechthoekige schuiframen. Op de zolderverdieping een drietal door segmentbogen gesloten vensters, voorzien van rechthoekige schuiframen. Op de zolderverdieping; in het dakhuis een door een segmentboog gesloten venster, voorzien van een rechthoekig stolpraam. Alle segmentbogen hebben een imitatie sluitsteen met een diamantkop; en geboortestenen alsmede een trommelvulling, van gekleurde geglazuurde tegeltjes. Imitatie neggeblokken ter hoogte van het kalf van de deur en de vensters. In het dak een klimmende dakkapel, waaraan de wangen zijn afgewerkt met gesneden windveren.

Foto: 4 Oktober 2015

Gemeentelijke monument

St. Agnietenstraat 31

Rechterhelft van een min of meer symmetrisch blok van twee woningen. het geheel bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met pannen gedekt mansardedak. Do bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde plint en horizontale banden van pleisterwerk en wordt afgesloten door een kroonlijst nat gesneden klossen en een gepleisterd fries. De smalle, iets risalerende middenpartij loopt uit in een door de gootlijst heenstekende dakhuis met een trapgevel, voorzien van natuurstenen dekplaten. De rechterhelft op de begane grond hoeft geheel links in do resoliet een door een segmentboog; gesloten deuropening, voorzien van een rechthoekig dozijn, waarin een paneeldeur met gietijzeren roosters en bovenlicht. Rechter daarvan oen dooreen segmentboog gesloten gekoppeld venster, voorzien van twee schuiframen. Geheel rechts een door een segmentboog gesloten deuropening, voorzien van een rechthoekig kozijn, waarin een dubbele inrijdeur. Op de eerste verdieping een drietal door segmentbogen gesloten vensters, voorzien van rechthoekige schuiframen. Op de zolderverdieping in het dakhuis een door een segmentboog gesloten venster, voorzien van een rechthoekig stolpraam. Alle segmentbogen hebben een imitatie sluitsteen met een diamantkop en geboortestenen alsmede een trommelvulling van gekleurde geglazuurde tegeltjes. Imitatie neggeblakken ter hoogte van het kalf van de voordeur en de vensters. In het dak een klimmende dakkapel, waarvan de wangen zijn afgewerkt met gesneden windveren.

Foto: 4 Oktober 2015

Rijksmonument

Voormalige synagoge

Koninginnestraat 13

V.m. SYNAGOGE. Eenvoudige rechthoekig gebouw onder pannen zadeldak en met spitsboogvensters. Boven de deur een stichtingssteen met het jaartal 1837. Aan de Agnietenstraat een poortje met gepleisterde bakstenen pijlers en een smeedijzeren boog.

Foto: november 1966

Foto: 4 Oktober 2015

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Molenhoek 4

Woonhuis, gelegen op een hoek, enkele meters inspringend ten opzichte van de rooilijn aan de Tolhuisstraat en met de voorgevel aan de Molenhoek.

De voorgevel dateert vermoedelijk uit 1851 in welk jaar het pand blijkens archief-stukken verbouwd is. De voorgevel is opgetrokken in donkerrose gesausde baksteen en heeft op de begane grond twee rechtgesloten schuifvensters. Naast de deur (uit ca 1910) zijn zijlichten en voor het bovenlicht is secundair glas-in-lood gebruikt. Een halfsteensrollaag strekt zich uit over de gehele breedte van de gevelopening. Op de verdieping is een ruim overstekend en overdekt balkon boven gietijzeren (7) consoles met schelp- en rozetmotieven. De balustrade van het balkon bestaat uit gietijzeren spijlen, afgewisseld door enkele sierroosters. Driemaal twee gepaarde deuren met drie ruiten geven toegang tot het balkon. Daarboven bevindt zich een tweeruits bovenlicht, waarvan de bovenhoeken zijn afgerond.

De gevel wordt afgesloten door een geprofileerde kroonlijst en bakgoot. Het afge-knotte schilddak is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen. In het voorste dakschild een rechthoekige, bakstenen dakkapel met twee vensters.

Foto: 4 Oktober 2015

De zijgevel bestaat uit een op de begane grond gestutte en witgesausde blinde muur, waarschijnlijk een restant van de 16^e eeuwse kapel van het voormalige Cellenbroedersklooster, en boven een sterke verjonging een verdieping met daarin rechts twee (2+2 ruits) schuiframen. links een rechtgesloten (4+2) venster met daarnaast een kleiner raam. De luiken aan weerszijden zijn recent toegevoegd. Op de verdieping zijn enkele staafankers en een rozetanker aangebracht. Een kleine dalkapel met 2+2-vensters bezit wangen. Inwendig bevinden zich op de begane grond nog twee gotische spitsboognissen (16^e eeuw?) tegen buitenmuur. Het plafond op rondhouten balken dateert vermoedelijk van ca 1800. De kap is een vermoedelijk 18^e eeuwse gordingkap, die waarschijnlijk bij de verbouwing in 1851 is afgeknot en aan de voorzijde is afgekappt ten behoeve van de toevoeging van het voorste dakschild. De spanten en korbelen zijn deels uit hergebruikt eikehout vervaardigd (twee telmerksystemen).

Rijksmonument

Vestingmuur Tolhuiswal

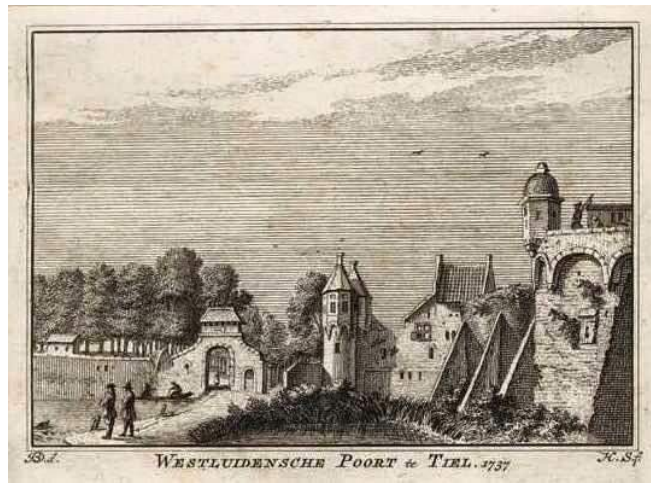
Foto's: November 1959

Langs de Tolhuiswal tussen de Molenhoek en de Grote sociëteit een gedeelte van de omstreeks 1500 gebouwde vestingmuur. Hierin, even ten oosten van de Molenhoek, het overblijfsel van een rondeel.

Fotó: 29 September 2010

In 1842 heeft Johanna Geertrui Campagne de gemeente Tiel om toestemming gevraagd om een huis te mogen bouwen aan de Waal. Vervolgens heeft haar dochter, getrouwd met Frederik Willem van Surister, de eerste steen gelegd.

Sociëteit en Koffiehuis

De oorspronkelijke bestemming van Bellevue was een sociëteit en koffiehuis. Het gebouw werd later tevens gebruikt voor concertuitvoeringen. In 1916 krijgt het gehele gebouw een woonbestemming doordat het pand in handen komt van J.J. Vermet. Voor en tijdens de oorlog wordt Bellevue gehuurd door de bekende fotograaf Sibbelee. En vanuit Bellevue werd door Sibbelee ook verzetswerk verricht. Tijdens de oorlog heeft het gebouw behoorlijke schade opgelopen en dat werd na de oorlog provisorisch hersteld.

Na de oorlog

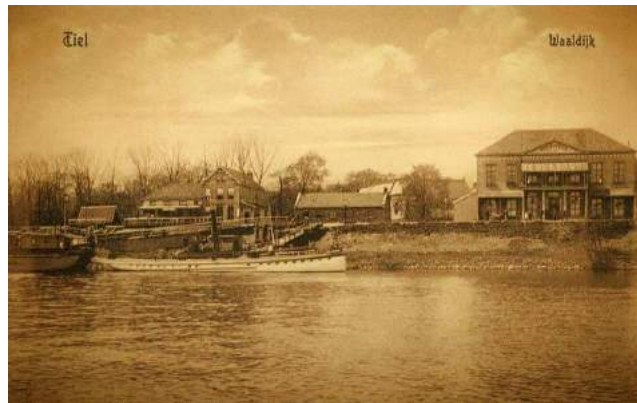
In de laatste jaren van en na de oorlog heeft de gemeente Tiel het pand van de toenmalige eigenaar Vermet gehuurd en, na het overlijden van hem, in 1959 gekocht. Toen de gemeentelijke diensten een nieuw onderkomen kregen, is het pand in 1999 door Van Herwijnen gekocht. Het pand is recent omvangrijk gerestaureerd.

Rijksmonument

Buitensocieteit "Bellevue".

Gepleisterd pand met verdieping en gevel met risaliet, triglyphenlijst en houten fronton, gedateerd: 1842. Voor de risaliet galerij met Toscaanse zuilen. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)
Verdere beschrijving zie worddocument

Gemeentelijke monument

Kwelkade 1

Voormalige villa, thans kantoor, op de hoek van de Kwelkade en de oprit naar de Ophemertsedijk en vrijstaand gesitueerd in een kleine landschapstuin.

Het pand is twee verdiepingen en een kapverdieping hoog en opgetrokken in een bruine baksteen.

Asymmetrische opbouw van de gevels; in de gevels uiteenlopende venstervormen; bovenlichten van de ramen met glas-in-lood.

Getoogde ontlastingsbogen boven de vensters, gemetseld in een bruin geglazuurde baksteen. Gevelbanden van kunststeen; hardstenen plint, waarin de vensters van het souterrain.

Samengestelde kap, deels schiidkap, deels zadeldak (bovenop een roevendak), gedekt met een geglazuurde tuile-du-nors.

Overstekken bij de kopgevels. Bakgoten op geprofileerde klossen, waaronder kroonlijst van kunststeen en metselwerk.

Aanbouw aan de rechterzijde.

In het interieur ondermeer trappenhuis uit de bouwtijd; marmeren (in het portaal) en betegelde vloeren, betegelde lambrisering (1e verdieping).

Bij de oorspronkelijke voordeur is het pand gedateerd: 1914.

De wandelroute door het centrum van Tiel **24 Villa De Zwerfkei, Kwelkade 1**

Op de hoek van de oprit naar de dijk en de Kwelkade, aan de rotonde van de Nieuwe Tielseweg ligt vrijstaand in een tuin de voormalige villa (thans kantoor) De Zwerfkei. Dit gemeentelijke monument is gebouwd in 1914. Dit jaartal vinden we terug op een gevelsteentje naast de ingang. Het gaaf bewaarde huis is opgezet volgens sinds de late negentiende gangbare principes, waarbij gebruik is gemaakt van een asymmetrische opzet met een vooruitspringend linker deel dat wordt bekroond door een topgevel met een overstekend zadeldak dat eindigt in een zogenaamd houten sierspant. Tegen dit vooruitspringende deel is vervolgens een ondiepe rechthoekige tweelaags erker gebouwd onder een eigen plat dakje. De sierbanden (speklagen) in de gevels en de bogen in rode verblendsteen boven de vensters en deuren zijn nog een relict van de laat negentiende-eeuwse neorenaissancestijl, andere elementen zoals de schuiframen zonder roeden en de hardstenen latei met inspringende bovenhoeken boven de deur verraden invloeden van de meer rationele architectuur, die door toedoen van H.P. Berlage na 1900 geleidelijk aan meer gangbaar werd. Links voor het huis in de tuin ligt een forse zwerfkei, waaraan het huis zijn naam ontleent.

Foto's: 18 oktober 2015

Rijksmonument

Gerechtsgebouw

Nieuwe Tielseweg 1
Informatie zie omschrijving

Stadswandeling Tiel

Het Kantongerecht werd in 1882 gebouwd als Arrondissementsrechtbank. Sinds 1935 doet het alleen dienst als kantongerecht. Het gebouw heeft een overdaad aan detailleringen, ontleend aan verschillende bouwstijlen en is ontworpen door architect J.F. Metzelaar, die ook de markante koepel gevangenissen van Breda, Haarlem en Arnhem schiep.

Het kantongerecht werd in 1996 na een restauratie van drie jaar weer in gebruik genomen. Architect Otto van Dijk noemde het gebouw bij de heropening "een prachtige suikertaart".

Gerechtsgebouw

Periode: +/-1965

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 55,57

Vrij staande witgepleisterde kubusvormige villa uit de tweede helft van de 19e eeuw.

De villa bestaat uit een begane grond en een verdieping en is voorzien van een schilddak gedekt met hollandse pannen. De gevels zijn tot de waterlijst van de eerste verdieping gepleisterd in imitatie-natuursteen waarop een forse geprofileerde plint is aangebracht. Boven de waterlijst werd er vlak gepleisterd met imitatie geblokte hoekpilasters. Alle gevels worden rondom afgesloten met een geprofileerde kroonlijst met een gestuct fries.

De symmetrische voorgevel bevat vijf vensterassen en een middenrisaliet dat door de kroonlijst steekt en eindigt in een kapel met een frontonachtige bekroning.

De getoogde vensters zijn voorzien van schuiframen; op de verdieping worden zij bekroond door rocailles.

Boven de ingang bevindt zich een niet oorspronkelijk balkon.

Foto: 28 februari 2016

Woonhuis-in-Eclecticisme-stijl

Foto: 4 Oktober 2015

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 55,57

In combinatie met Westluidensetraat 57

Foto's: 28 februari 2016

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 49

Woonhuis/hotel, XIX A?, bestaande uit een begane grond en een verdieping, voorzien van een kap met een plat. De gepleisterde gevels in imitatie natuursteen worden afgesloten door een geprofileerde gootlijst met een gestuct fries.

De vensters dragen een geprofileerde omtimpering en zijn voorzien van hardstenen dorpels en empire-schuiframes

De kleine coupure richting het Bleekveld gezien.
Mooi detail is dat de tramrails van het TBC lijntje er nog ligt.

Gevelsteen links van het venster
XX Groenen
A 1852

Hotel Westluidensestraat

Foto: 4 Oktober 2015

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 36

Groot pand, gelegen op de hoek van de Westluidensestraat en de Koninginnestraat. Oorspronkelijk was het een hotel-restaurant, later werd het door slager W. Blom verbouwd tot "vleeschhouwerij" annex woning. Het gebouw bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een kap met plat, waarvan de schuine dakvlakken zijn gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. De witgepleisterde gevels hebben een zwart geschilderde plint, zijn op de eerste verdieping voorzien van horizontale naden en imitatie hanekammen boven de vensters en worden afgesloten door een geprofileerde houten bakgoot op klossen (oorspronkelijk door een kroonlijst). Op de begane grond bevindt zich op de hoek een winkelpui bestaande uit een overhoekse ingangspartij en in elk gevelvlak een winkel-ruit, gevat tussen pilasters met basementen en kapitelen. In de gevel aan de Koninginnestraat mp de begane grond links een licht getoogd deurkozijn in een geprofileerde omlijsting van stucwerk, voorzien van een voordeur met een bovenlicht. Aan weerszijden hiervan een getoogd venster in een geprofileerde omlijsting van stucwerk, voorzien van een schuifraam. Onder ieder venster een getoogd kelderlicht. Dit geveldeel is gevat tussen geblokte pilasters met basementen en kapitalen, welke zijn verbonden door een geprofileerde lijst. Op de eerste verdieping vijf recht afgesloten vensters met schuiframen, oorspronkelijk voorzien van louveres. In de gevel aan de Westluidensestraat geheel rechts een getoogd venster in een geprofileerde omlijsting van stucwerk voorzien van een schuifraam Op de eerste verdieping een drietal recht afgesloten vensters voorzien met schuiframen, oorspronkelijk voorzien van louveres

Hotel-restaurant-vleeshouwerij

Foto: 4 Oktober 2015

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 34

In de 19e eeuw aangepast woonhuis met gaaf bewaard gebleven laat 15 eeuws casco. Pand maakt onderdeel uit van een ensemble van gebouwen bij de achterliggende in 1839 ingewijde synagoge. Vanaf 1821 tot 1945 was dit deel van Tiel in het bezit de Joodse gemeenschap. Bekend is dat voor de bouw van de Synagoge de godsdienstoefeningen werden gehouden in gehuurde kamers, waarvan er één aan de Westluidensestraat lag. In het Tiel van de late middeleeuwen stond op de plek waar nu het Streekmuseum staat het Agnietenklooster met daaromheen het kloostercomplex. Bij het kloostercomplex hoorde o.a. de bebouwing aan de Westluidensestraat. Gezien de geschatte leeftijd van het casco eind 15e eeuw moet dit pand een overblijfsel zijn van de bebouwing bij het klooster. Na de reformatie in 1580 raakte het klooster buiten gebruik en kregen de bijgebouwen een nieuwe functie.

De indeling is in 2006 gewijzigd. Bij de verbouwing zijn diverse bouwsporen waargenomen. Oude behangsels en geschilderde lambrisering die gevonden zijn op de begane grond zijn gedocumenteerd

Meer informatie zie beschrijving

Foto's: 25 februari 2016

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 32

Woonhuis, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een zadeldak, waarvan de nok evenwijdig ligt met de straat.

In het verleden woning van de rabbijn van de Israëlitische gemeente. De voormalige synagoge bevindt zich achter dit pand.

De bakstenen voorgevel, die vier venster-assen telt, heeft een gepleisterde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst met een bakstenen fries.

Op de begane grond in de derde venster-as van links een recht afgesloten deurkozijn met een hanekam, waarin een voordeur met een geprofileerd kalf en een bovenlicht. Voor de voordeur een gemetselde stoep met twee treden. In elke der overige drie venster-assen een recht afgesloten venster met een hanekam, oorspronkelijk voorzien van een achtruits schuifraam.

Op de eerste verdieping een viertal recht afgesloten vensters met hanekammen, oorspronkelijk voorzien van zesruits schuiframen.

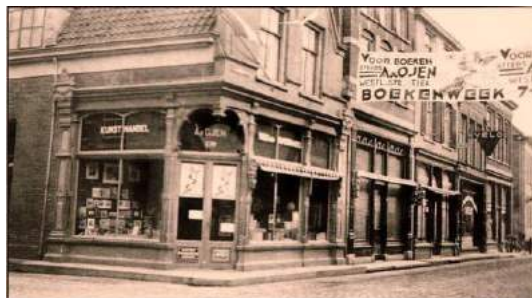

Foto: 25 februari 2016

Gemeentelijke monument

Sint Agnietenstraat 32

Stadswandeling Tiel

Het 19e eeuwse poortje links van het archief was oorspronkelijk de toegang naar de Israëlitische Synagoge. Het op de muur en boven de ingang aangebrachte monument werd in 1996 onthuld en is aangebracht ter herinnering aan de uit Tiel afkomstige, in de Tweede Wereldoorlog omgebrachte Joodse inwoners. In een klein luidsprekertje wordt naast de familienaam de tekst "en dit nooit meer" uitgesproken in alle talen die in Tiel gesproken worden. Het monument is een ontwerp van de kunstenaars Willem den Ouden en Johan Goedhart.

Foto's: 4 Oktober 2015

Synagoge poort met Joods Herdenkingsmonument

Foto's: 29 September 2010

Foto: november 1966

Rijksmonument

Groot pand, waarschijnlijk 17e eeuw, bestaande uit twee evenwijdige vleugels onder zadeldaken tussen puntgevels. Voorgevel, ca. 1800 met hardstenen stoep, ijzeren stoephek en geblokte deuromlijsting met hoofdstel. (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Stadswandeling Tiel

34: Koornmarkt 20.

Dit forse, statige pand met een bordestrap voor de klassieke hoofdingang van de, omstreeks 1800 ontstane voorgevel heeft een oudere kern die vermoedelijk uit de zeventiende eeuw dateert. Tegenwoordig biedt het pand onderdak aan de Ahmet Yesevi Moskee.

Gemeentelijke monument Alleen voorgevel

Koornmarkt 16

Breed herenhuis uit het midden van de 19e eeuw, bestaande uit een begane grond en een verdieping voorzien van een kap met een plat dak.

De symmetrische bakstenen gevel met middenrisaliet is vijf vensterassen breed; het heeft een hoge plint van hardstenen platen. De gevel wordt afgesloten door een forse kroonlijst met klossen en getande lijst.

In het fries zijn verdiepte velden aangebracht. Onder de vensters bevindt zich een doorlopende hardstenen dorpel/waterlijst. Rond de vensters zijn brede gekorniste stuclijsten aangebracht. De vensters op de begane grond worden afgesloten door een kroonlijst met quasi-palmetten. Alle vensters zijn oorspronkelijk voorzien van schuif ramen.

Foto: 28 februari 2016

Foto: 20 september 2015

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 23

Royaal dubbel woonhuis, XIX A, bestaande uit een begane grond met zolder, voorzien van zadeldaken gedekt met rode hollandse pannen. De voorgevels zijn als tuitgevel in kruisverband met vlechtingen uitgevoerd. De tuiten en schouderstukken zijn afgedekt met hardstenen platen.

Op de begane grond bevindt zich per pakhuis een gemoderniseerde inrijdeur met aan weerszijden ervan hoge (oorspronkelijke) vensters waarvan de raamindeling gedeeltelijk is gemoderniseerd.

Geheel rechts is de onderhelft van een venster vermaakt tot deur.

Op de zolder zijn de hijsluiken voorzien van jaloezieën.

Foto: 4 Oktober 2015

Rijksmonument

Westluidensestraat 3

In oorsprong 16e of vroeg 17e eeuwse pand met verdieping, waarvan de kapvoet in het voorste gedeelte is opgenomen en de voorgevel is verhoogd; met rode Hollandse pannen gedekt zadeldak met schild aan voorzijde en achter tegen gepleisterde puntgevel. De laat 18e eeuwse voorgevel met hoge winkelpui is uitgevoerd in schoonwerk (klesoortjes) met gepleisterde plint en afgesloten met eenvoudige lijst en goot op klossen; in het midden deur met bovenlicht en aan weerszijden houten pilasters op hardstenen neut en afgedekt met kroonlijst; aan weerszijden van deur een schuifvensters met 12-ruits bovenlicht; op verdieping drie 4-ruits schuifvensters; 19e eeuwse dakkapel. Linker zijgevel gepleisterd; forse staafankers.

tussen van gessel en limo (groothandel in rijwielonderdelen) zat hazenberg de kapper.rechts op de foto steenhouderij ot pelle

Westluidenseweg 3

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Westluidensestraat 2

Steenhouwerij en oorspronkelijk woonhuis uit de 18e eeuw. Het bestaat uit een begane grond met zolder. Het zadeldak is gedekt met Hollandse pannen. De tuitgevel is met imitatie natuursteen gepleisterd. Op de begane grond bevinden zich brede inrijdeuren met een bovenlicht. Ernaast is een venster voorzien van een schuifraam. Op de zolder is een venster met een gemoderniseerd raam. Het venster wordt geflankeerd door twee stucwerk plaquettes.

Steenhouwerij-met-woonhuis

Foto: 4 Oktober 2015

Gemeentelijke monument

Jodenstraatje 2

Woonhuis, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met rode Hollandse pannen gedekt schilddak. De gepleisterde voorgevel wordt afgesloten door een niet-oorspronkelijke kroonlijst, op de begane grond bevindt zich links de voordeur, rechts een recht afgesloten venster, voorzien van een zesruits schuilraam. Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters, voorzien van zesruits schuiframen. Op de zolderverdieping een recht afgesloten venster, voorzien van een vierruits schuifraam.

Foto: 15 mei 2016

Gemeentelijke monument

Jodenstraatje 4

Klein winkelpand, bestaande uit een begane grond en een eerste verdieping onder een met rode Hollandse pannen gedekt schilddak. De bakstenen voorgevel is geverfd, heeft een gepleisterde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst met een gepleisterd fries. Op de begane grond bevindt zich een door een kroonlijst afgesloten symmetrische winkelpui. In de as hiervan de deuropening, voorzien van een geprofileerd kalf en een tweeruits bovenlicht. Aan weerszijden hiervan een rechthoekig vensters voorzien van een geprofileerd kalf en een bovenlicht. Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van T-vormige schuiframen.

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Jodenstraatje 6

Woonhuis, bestaande uit een begane grond met een geringe verdiepingshoogte, een eerste verdieping, een tweede verdieping en een zolderverdieping onder een met Hollandse pannen gedekt geknikt schilddak. De bakstenen voorgevel is geverfd en wordt afgesloten door een kroonlijst met een gepleisterd fries. Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van (oorspronkelijk zesruits) schuiframen. Op de tweede verdieping twee recht afgesloten vensters met hanekammen, vco zien van T-vormige schuiframen.

Foto: 15 mei 2016

Gemeentelijke monument

Jodenstraatje 13

Klein winkelpand, bestaande uit een begane grond en een eerste verdieping, onder een geknikt schilddak, Het pand dateert vermoedelijk uit de XVIIde eeuw, maar is naderhand herhaaldelijk gewijzigd. In de voorgevel op de begane grond een symmetrische winkelpui, voorzien van pilasters en afgesloten door een gereduceerde kroonlijst. In de as bevindt zich de winkel deur, geflankeerd door rechthoekige vensters. Geprofileerde kalven en bovenlichten met afgeronde bovenhoeken. Ter hoogte van de eerste verdieping is de voorgevel in baksteen uitgevoerd en voorzien van imitatie-speklagen van stucwerk. De gevel wordt afgesloten door een gereduceerde kroonlijst met gesneden klossen. Op de eerste verdieping bevindt zich een tweetal vensters met hanekammen met imitatie- geboorte en -sluitstenen van stucwerk, voorzien van T-vormige schuiframen.

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Weerstraat 26

Winkel met bovenwoning, gelegen op de hoek van de Weerstraat en het Jodenstraatje en bestaande uit een begane grond met een insteekverdieping en een zolderverdieping onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak.

Het pand dateert oorspronkelijk vermoedelijk uit de XVIIe eeuw, maar is naderhand herhaaldelijk gewijzigd.

De bakstenen gevels zijn witgeverfd. De voorgevel wordt afgesloten door een kroonlijst. De rechter zijgevel heeft een gepleisterde plint. In de voorgevel op de begane grond een door een kroonlijst afgesloten winkelpui, die omloopt naar de gevel aan het Jodenstraatje.

De pui heeft een natuurstenen plint en is voorzien van pilasters. In de as van de voorgevel bevindt zich de ingang, bestaande uit een in een portiek geplaatste vleugel deur met een bovenlicht met afgeronde bovenhoeken. In de zijwanden van de portiek is sprake van smalle etalagevensters met bovenlichten met afgeronde bovenhoeken. Aan weerszijden van de ingangspartij en in rechterzijgevel een etalagevenster met een bovenlicht met afgeronde bovenhoeken. In de voorgevel op de zolderverdieping een drietal recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van zesruits schuiframen.

Foto: 7 mei 2016

Gemeentelijke monument

Weerstraat 24

Winkel met bovenwoning, gelegen op de hoek van de Weerstraat en het Jodenstraatje, bestaande uit een begane rond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde pannen gedekt schilddak.

De gepleisterde gevels worden afgesloten door een niet-oorspronkelijke kroonlijst met een witgepleisterd fries. In de gevel aan de Weerstraat zijn doormiddel van naden in het pleisterwerk horizontale banden, neggeblokken en lateien gesuggereerd. Op de begane grond is de hoek afgeschuind. In dit schuine geveldeel bevindt zich de ingangspartij, bestaande uit een winkel deur met en rechthoekig bovenlicht, geflankeerd door pilasters.. Deze ingangspartij maakt deel uit van een omlopende winkelpui met een natuurstenen plint welke wordt geflankeerd door zware geornamenteerde pilasters en wordt afgesloten door een kroonlijst met geglazuurde profielstenen. In beide gevelvlakken wordt de ingangspartij geflankeerd door een rechthoekig etalagevenster. In de gevel aan de Weerstraat op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters voorzien van Tvormige schuiframen. Onder de zolderverdieping een drietal gietijzeren rozetankers.

Woonhuis-Winkel-in-Jugendstil-stijl

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Weerstraat 19

Smal pakhuis, waarvan de voorgevel is gebouwd in XXa in een eclectische stijl. Het bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en zolderverdieping onder een met rode opnieuw verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak. De bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde plint, is voorzien van imitatie-speklagen van gele verblendsteen, en wordt bekroond door een tuitgeveltje, dat is afgedekt met een uitkragende rollaag. Op de tuit staat een smeedijzeren ornament. Ter hoogte van de verdiepingsvloeren bevinden zich bakstenen tandlijsten. Op de begane grond een door een segmentboog afgesloten deuropening, voorzien van een dubbele inrijdeur met een bovenlicht. De met gele verblendsteen gedecoreerde boog is voorzien van imitatie geboorte- en sluitstenen. Ter hoogte van het kalf bevinden zich imitatie-neggeblokken. Op de eerste verdieping een door een segmentboog afgesloten venster, voorzien van een 12-ruits gietijzeren raam. De met gele verblendsteen gedecoreerde boog is voorzien van een imitatie-sluitsteen. Het venster bevindt zich in een boogvormig afgesloten verdiept veld. Do boog is afgezet met gele verblendsteen: Op de zolderverdieping een gietijzeren roosvenster, waarvan de omlijsting is gedecoreerd met gele verblendsteen en imitatie-sluitstenen. Het venster bevindt zich in een kepervormig afgesloten verdiept veld. De keperboog is afgezet met gele verblendsteen. In de top van de gevel, bevinden zich drie uitgesmede muurankers met Franse .lilie-motieven.

Foto: 20 September 2015

IJzerwaren winkel
Lebbink aan de
overkant

Gemeentelijke monument

Weerstraat 22

Het winkel-woonhuis uit de 19e eeuw heeft een opmerkelijk interieur, binnen zijn er twee trappen die gespiegeld en met een draai naar de eerste verdieping leiden. Het pand is na een uitvoerige restauratie verhuurd.

Winkel met bovenwoning, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met Hollandse :pannen gedekt zadeldak. De bakstenen topgevel is voorzien van siermetselwerk van gele verblendsteen en van natuurstenen dekplaten

Op de begane grond bevindt zich een tussen pilasters met voluten gevatte er door een kroonhijst afgesloten winkelpui. Deze pui heeft een natuurstenen plint. Links bevindt zich die winkel deur, voorzien van een bovenlicht bezet met glas-in-lood. Rechts een etalagevenster voorzien van een drieruits bovenlicht, bezet met glas-in-lood.

Op de eerste verdieping en tweetal rechthoekige vensters met segmentbogen voorzien van T-vormige schuiframen Op de zolderverdieping in de as van de gevel een door een rondboog gesloten venster.

Woonhuis-Winkel-in-Neorenaissance-stijl

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Weerstraat 33-35

Winkel (nr. 33) met bovenwoning (nr. 35), bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een tweede verdieping.

De bakstenen voorgevel wordt afgesloten door een kroonlijst. Op de begane grond bevindt zich een winkelpui met pilasters, die wordt afgesloten door een kroonlijst. Rechts is sprake van een portiek, waarrin zich de winkel deur en de woonhuisdeur bevinden. Links hiervan een tweetal rechthoekige etalagevensters, oorspronkelijk voorzien van bovenlichten. De bovengevel heeft een symmetrische indeling in drie vensterassen.

Op de eerste verdieping drie door segmentbogen gesloten vensters, voorzien van zesruits schuiframen. Op de tweede verdieping drie door segmentbogen gesloten vensters, voorzien van vierruits schuiframen.

Foto: 7 mei 2016

Gemeentelijke monument

Weerstraat 39

Winkel met bovenwoning, bestaande uit een begane grond eerste en een tweede verdieping en een zolderverdieping onder een kap met plat, waarvan de schuine dakvlakken zijn gedekt met pannen. De bakstenen voorgevel wordt afgesloten door een niet geheel oorspronkelijke kroonlijst.

Op de begane grond is sprake van een tussen pilasters gevatte winkelpui, die is voorzien van een natuurstenen plint, verrijkt met tegelfiguraties. De kapitelen van de pilasters vermelden in reliëfletters het oorspronkelijke huisnummer B47. Op de plint onder het etalagevenster staat in reliëfletters de naam J.H LAZET. Rechts van de etalage bevindt zich een portiek waarin de winkelingang.

Zowel op de eerste als op de tweede verdieping twee recht afgesloten Vensters, voorzien van schuiframen.

Foto: 7 mei 2016

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Weerstraat 41

Winkelpand, bestaande uit een begane grond en een zolderverdieping onder een met rode muldenpannen gedekt zadeldak. De voorgevel, die is gepleisterd en geschilderd, is uitgevoerd als tuitgevel. Op de begane grond bevindt zich een door een kroonlijst afgesloten winkelpui, in de as waarvan de winkel deur met een rechthoekig bovenlicht, geflankeerd door twee rechthoekige etalagevensters met bovenlichten. Op de zolderverdieping in de as van de gevel een recht afgesloten venster, voorzien van een Schuifraam.

Foto: 25 februari 2016

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Weerstraat 45

Winkel met bovenwoning, bestaande uit een begane grond en een zolderverdieping. De witgepleisterde voorgevel wordt afgesloten door een gereduceerde kroonlijst. Op de begane grond is sprake van een door een gereduceerde kroonlijst afgesloten winkelpui met in de as de ingangspartij, geflankeerd door uitgebouwde etalagevensters, een en ander voorzien van bovenlichten die bezet zijn met glas in lood. Op de verdieping twee recht afgesloten vensters, voorzien van schuiframen.

Foto: 20 September 2015

Rijksmonument

Weerstraat 47/49

Laat-gotisch huis van het Nederrijns type met verdieping en hoog zadeldak, dat aan de voorzijde wordt afgesloten door een trapgevel, geleed door korfboognissen. Vormt een geheel met het buurnummer 47. (bron: *Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed*)

Laat-gotisch huis van het Nederrijnse type met verdieping door een trapgevel, geleed door korfboognissen. Vormt een geheel met het buurnummer 49.

Stadswandeling Tiel

Gotisch huis met zijn trapgevel stamt uit de vijftiende eeuw. De gevel is van baksteen in kruisverband.

De elf trappen op de top zijn afgedekt met voorgekraagde baksteen. Het is gebouwd als woonhuis, ooit heeft gildenmeester H. Schut er gewoond. Aan de zijkant van het pand bevindt zich een zestiende-eeuws poortje met een sluitsteen, voorzien van de letters H.S.

Stadswandeling Tiel

35: Weerstraat 47-49.

Hier vinden we op de hoek met de Kleibergsestraat het indrukwekkende laat middeleeuwse huis Weerstraat 47-49 dat nog grotendeels zijn middeleeuwse, zogenaamde Nederrijnse gevel met trapgevel en gevelnissen behouden heeft. De onderpui dateert van na de Tweede Wereldoorlog. Het huis geeft ons nog een idee over hoe veel grote huizen er in het laat middeleeuwse Tiel hebben uitgezien. Weerstraat 47-49 wordt gedateerd in de vroege zestiende eeuw. Uit oude prenten is bekend dat het stadhuis een gevel met vergelijkbare boognissen heeft gehad.

Bakker Ruysink sloot op 15 januari 1977 zijn brood en banketbakkerij, foto van mei 1970

foto 1910

Gemeentelijke monument

Kleibergsestraat 2

Winkelpand, gelegen op de hoek van de Kleibergsestraat en de Tolhuisstraat. Het bestaat uit een begane grond en een zolderverdieping onder een met rode verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak. De bakstenen voorgevel is uitgevoerd als tuitgevel. De rechter zijgevel is gepleisterd. Op de begane grond bevindt zich een winkelpui op een natuurstenen plint. De pui wordt bekroond door een kroonlijst en wordt geflankeerd door omgekorniste pilasters. In de as van de pui een vleugel deur met een rechthoekig bovenlicht. Aan weerszijden hiervan een rechthoekig venster. Op de eerste verdieping twee helmvormig afgesloten vensters, voorzien van vierruits schuiframen. Hierboven in de as van de gevel een dito venster in de rechter zijgevel op de begane grond een tweetal recht afgesloten vensters, voorzien van zesruits schuiframen. Door de situering speelt het pand een belangrijke rol, in het straatbeeld ter plekke.

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Kleibergsestraat 7

Foto: 20 September 2015

Het pand Kleibergsestraat 7 is in 1949 in opdracht van J. van Uden gebouwd als meubelwinkel met woning. De eerste steen is gelegd op 25 maart 1949. Het pand is ontworpen door het Tielse architectenbureau W.J. Nieuwenhuysen en B.H. v.d. Waals in een traditionalistische bouwtrant met classicistische invloeden. Op de ontwerptekening uit april 1948 heeft het pand nog een schilddak dat met rood potlood is doorgestreept. In tegenstelling tot wat de gevelcompositie doet vermoeden, is de showroom voor meubels in de oorspronkelijke opzet niet alleen ondergebracht op de begane grond maar tevens in de brede rechter beuk van beide verdiepingen

ROUTE KAART nr 07
WEDEROPBOUW WANDELING BINNENSTAD TIEL

Winkelhuis

In voorgevel zijn drie lagen zichtbaar die worden ingekaderd door hoeklijsten van sierbeton. De originele houten pui op de begane grond is zo breed als het pand. De gevel wordt beëindigd met de tekst "ANNO 1949" op een balustrade boven de kroonlijst. | 1949

Foto: Kleibergstraat 1926

In de portiek is een steen ingemetseld met het opschrift: "BIJ HERBOUW NA VERWOESTING. DE EERSTE STEEN GELEGD DOOR GERRIE v. UDEN 25 MAART 1949."

Rijksmonument

De Grote sociëteit

Plein 46

Stadswandeling Tiel

Streekmuseum De Grote Sociëteit met zijn statige voorgevel stamt uit 1789. De Grote Sociëteit is gebouwd als ontmoetingsplaats voor heren van goeode stand die in 1764 hun sociëteit oprichtten.

De bouwkosten bedroegen destijds vijfhonderd gulden. Deze som werd bijeengebracht door honderd obligaties uit te geven. Ook dit gebouw heeft zware schade opgelopen tijdens de Tweede Wereldoorlog. In 1972 werd het gerestaureerd. Het museum geeft een overzicht van de leefwijze van de bevolking van Tiel en omstreken vanaf de Romeinse tijd tot heden. Op de bovenste verdieping (prachtig uitzicht over de Waal!) is een expositie van oude ambachten en winkeltjes uit Tiel en omstreken te zien.

Flipje, het fruitbaasje van Tiel, werd in 1935 ontworpen door tekenaar Eelco ten Harmsen van der Beek als reclamefiguurtje voor jamfabriek De Betuwe. Het museum, dat in 2002 werd geopend, vertelt alles over Flipje en zijn vriendjes en geeft bovendien een beeld van de geschiedenis van de jamfabriek, compleet met een maquette van de oude fabriek.

sociëteit. Bakstenen bouwwerk, bestaande uit twee, ongeveer parallel gebouwde vleugels onder schilddaken en opgetrokken na 1789. De monumentale voorgevel, ter breedte van vijf vensterassen, wordt beëindigd door een houten kroonlijst en bezit een middenrisaliet van drie assen. Op de hoeken in baksteen gebosseerde lisenen. Boven de vensters van souterrain de bel-etage gebeeldhouwde festoenen. In de linker vensteras dubbele deur in omlijsting van pilasters met hoofdstel. Restauratie na ernstige oorlogsschade in uitvoering.

Rijksmonument

Waterpoort

Plein 48

Foto: 21 April 2012

16e eeuwse tekst (1528) in Watertoren

Rijksmonument

Waterpoort

Plein 48

Stadswandeling Tiel

De Waterpoort is in 1647 gebouwd als buitenpoort van de voormalige Kleibergse poort. Een jaar eerder werd de binnenhaven gedempt en ontstond het Plein, waaraan de Waterpoort ligt. Tot 1782 lag er een gracht met een brug voor de poort. Tiel was een versterkte stad met stadsmuren, grachten en poorten. In 1944 werd de Waterpoort door de Duitsers opgeblazen. In 1979 was de herbouw voltooid. Onder het dak is het wapen van Tiel te zien met de tekst "Asylum gentis Batavorum" (toevluchtsoord voor het Bataafse volk). Nu is het gebouw onderdeel van het streekmuseum De Grootte Sociëteit.

Foto: 1907
Zicht op de Waterpoort, buitenzijde

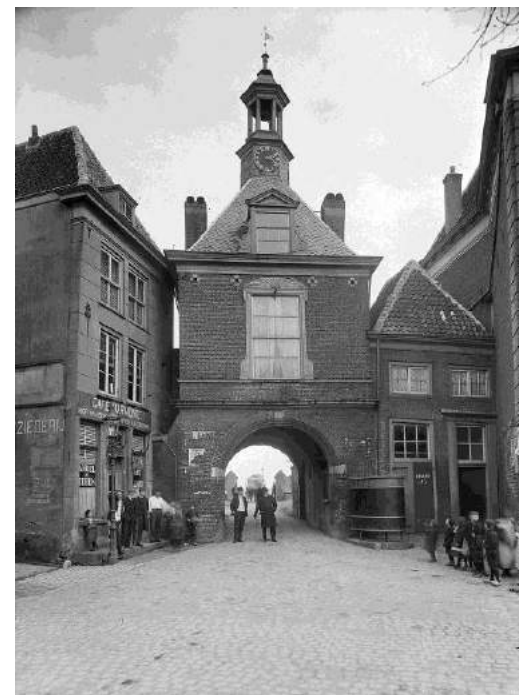

Foto: 1907
Zicht op de Waterpoort, stadszijde

Overzichts foto Tolhuiswal gehele blok

gasthuismolen op de Tolhuiswal. Gebouwd in 1722 en gesloopt in 1905

Bij Havendijk 2

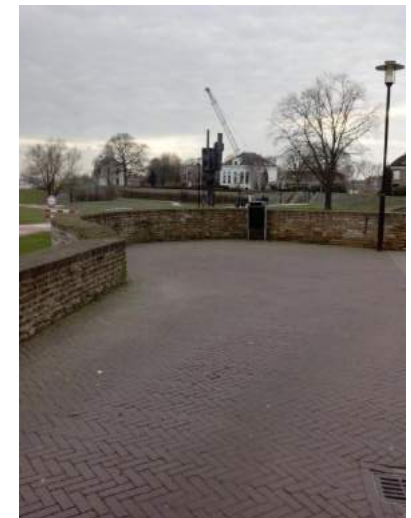
De historische kanonnen van de stad Tiel worden eindelijk teruggeplaatst. Na jaren van discussie is een geschikte plek gevonden, met uitzicht op Waal én haven.

Tiel had eeuwenlang op de historische stadsmuur kanonnen staan. Ooit uiteraard bedoeld als schiettuig, later in functie als waarschuwingssignalering bij kruierend ijs. Nog voor de oorlog verdwenen de kanonnen, maar waar die zijn gebleven is tot op de dag van vandaag volstrekt onduidelijk.

In de jaren zeventig wilden de lokale bestuurders toch wel weer kanonnen zien. Er werden Zeeuwse scheepskanonnen aangekocht en naar Tiel gesleept. Die exemplaren gingen in het voorjaar van 1997 echter naar de gemeentelijke werkplaats. Zowel de provincie Gelderland als het waterschap waren beduidend minder enthousiast over de terugplaatsing dan de Tielse gemeentebestuurders. Zowel het rondeel als de coupuremuur zouden te zwak zijn om de gigantische zware kanonnen te kunnen dragen.

Foto's: 25 februari 2016

Oude plaats
kanonnen

Gemeentelijke monument

Havendijk 2

Foto: 25 februari 2016

Foto's: 25 februari 2016

Het uit 1840 daterende pand aan de Havendijk 2 kent een rijke historie. Het is onder meer het geboortehuis van Francisca Junius (1847-1890), die onder pseudoniem Annie Foore de Indische roman 'Bogoriana' schreef. Het pand dat ooit gebouwd werd door rijke Tielse kooplieden, werd in de 19e eeuw bewoond door de hervormde dominee Frans Junius. In 1847 zag Francisca Junius het 'levenslicht'. Zij schreef allerlei verhalen vanuit haar huis, waaronder 'Het familiegeheim' (1871) en 'Florence's Droom' (1872). In 1873 verhuisde ze met haar man naar Indië.

Willem van Toorn

Opmerkelijk is dat het pand een eeuw later weer in de literatuur opduikt, wanneer familie van de schrijver Willem van Toorn het pand betreft. In zijn roman 'De rivier' vertelde hij uitgebreid over zijn logeerpartijen en bezoekjes.

Tweede Wereldoorlog

In de Tweede Wereldoorlog kwam het huis wonderbaarlijk genoeg ongeschonden uit de strijd. De toenmalige eigenaren, de familie Van Hensbergen, pakten het huis met speciaal 'kogelwerend materiaal' in. In 2004 overlijdt eigenaresse Jo van Hensbergen op 88-jarige leeftijd. Om te voorkomen dat een projectontwikkelaar er een andere bestemming voor in gedachten krijgt, koopt Van Herwijnen Vastgoed B.V. het pand op.

Gemeentelijke monument

Tolhuiswal 27, 29

Dubbel woonhuis, gebouwd in de XIXe eeuw, bestaande uit een begane grond en een zolderverdieping onder een met verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. De bakstenen gevels hebben een gepleisterde plint. De voorgevel wordt afgesloten door een kroonlijst, de zijgevels door een gereduceerde kroonlijst, beide met een witgepleisterde fries. De symmetrisch ingedeelde voorgevel wordt geflankeerd door geblokte omgeknorniste pilasters en heeft een iets risalerende, omgeknorniste middenpartij. Op de begane grond in de middenpartij een rechthoekig samengesteld kozijn met een hanekam, voorzien van twee voordeuren met geprofileerde kalven en bovenlichten, bezet met glas-in-lood. Aan weerskanten hiervan een tweetal recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van T-vormige schuiframen met bovenlichten, die bezet zijn met glas-in-lood. In de linker zijgevel twee recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van T-vormige schuiframen met bovenlichten, die bezet zijn met glas-in-lood. De tuinen aan de voorkant en de linker zijkant worden omgeven door een eenvoudig gietijzeren hekwerk. Het pand maakt deel uit van het historisch rivierfront van de stad Tiel.

Foto's: 30 maart 2016

Foto: 25 februari 2016

Foto: 27 september 2015

Gemeentelijke monument

Tolhuiswal 33, 35

Blokvormig dubbel herenhuis gebouwd in de XIXe eeuw, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een kap met plat, waarvan de schuine dakvlakken zijn gedekt met opnieuw verbeterde Hollandse pannen. Het pand is tevens voorzien van een souterrain. Blijkens foto's was er oorspronkelijk sprake van een schilddak. De gevels zijn uitgevoerd in baksteen. De voorgevel heeft een gepleisterde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst met een witgepleisterde fries. Verder is de voorgevel voorzien van een viertal witgepleisterde omgecorniste bundelpilasters, waarvan de beide buitenste omlopen om de hoeken. In de as van de gevel een verdiept witgepleisterd veld. Op de begane grond geheel links en rechts een rechthoekig deurkozijn met een hanekam, voorzien van een voordeur met een gietijzeren rooster en een bovenlicht. Tussen deze beide deuren 4 recht afgesloten vensters met hanekammen, oorspronkelijk voorzien van zesruits schuiframen.

Op de eerste verdieping in totaal zes recht afgesloten vensters met hanekammen, oorspronkelijk voorzien van zesruits schuiframen. De voortuin wordt omgeven door eenvoudig gietijzeren hekwerk.

Het pand maakt deel uit van het historische rivierfront van de stad Tiel.

Foto: 27 september 2015

Gemeentelijke monument

Plein 59

Meer informatie zie beschrijving

ROUTE KAART nr 01
WEDEROPBOUW WANDELING BINNENSTAD TIEL

01 | Plein 57-59 | Café met bovenwoning

Gevelopbouw en materiaalgebruik van de hoekpanden kenmerkt traditionalistische bouwtrant met een historiserend karakter. Door klok- en tuitgevel lijken de panden ouder. In het linkerdeel is de mengvorm van stijlen zichtbaar door o.a. de kaders om de ramen. | 1953

Het pand Plein 59 is in 1953-1954 in opdracht van W.A. Schoots gebouwd als café met bovenwoning ter plaatse van een in 1947 gerealiseerde noodwoning. De eerste steen is gelegd op 5 december 1953. Het pand is ontworpen door de Amsterdamse architect D. Amesz in een traditionalistische bouwtrant met een klokgevel als sterk historiserend element.

Leger des heils nr 53

De Tabaksgroothandel van Andrée Wiltens op het Plein nr 55

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Plein 51

Veel oudere Tielenaren zullen zich de tussen het Leger des Heils en de bakkerij van Ruysink ingeklemde smederij nog goed kunnen herinneren. In zijn huidige vorm werd het in 1912 gesticht door Johannes Jacobus van Ewijk. Het in 2007 door Van Herwijnen B.V. aangekochte pand heeft zijn deuren opnieuw geopend in de vorm van een wooncafé.

De Smederij aan het Plein had veel werk van landbouwers en boeren uit de omgeving. Zo werden hier paarden beslagen. Er werden echter ook smeedijzeren hekken en rozenpoortjes gemaakt.

Van de vijftiende eeuw tot 1912 waren voornamelijk zakenlieden op de plaats van De Smederij gevestigd. Na de stichting van De Smederij in 1912 droeg Johannes Jacobus van Ewijk (1854-1928) tijdens de Eerste Wereldoorlog zijn zaak over aan zijn zoon Hermanus Josephus. Rond 1919 werd De Smederij uitgebreid met elektromotoren.

De markante positie van het pand aan het Tielse horecaplein is door Van Herwijnen B.V. nog meer versterkt. Er is nagestreefd De Smederij zo authentiek mogelijk te houden.

Smederij, oorspronkelijk woonhuis, gebouwd in de XVIIIe eeuw, bestaande uit een begane grond en een zolderverdieping onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak.

De bakstenen tuitgevel is afgewerkt met vlechtingen.

Op de begane grond links een tweetal recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van schuiframen. Rechts hiervan is van de oorspronkelijke deuropening nog de hanekam te zien. Op de zolderverdieping een recht afgesloten venster.

De Smederij

Foto: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Plein 38

Foto: 4 oktober 2015

Winkelpand met bovenwoning, gebouwd XIX B. Het pand bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. De witgepleisterde voorgevel wordt afgesloten door een kroonlijst. Op de begane grond bevindt zich een door een kroonlijst afgesloten winkelpui. De pui had oorspronkelijk een indeling in drieën, waarvan het middelste gedeelte breder was dan de beide zijgedeelten. In het rechter gedeelte bevindt zich een door een keperboog afgesloten deurkozijn, voorzien van een winkel deur en een tweeruits bovenlicht. In het linker- en middengedeelte bevonden zich oorspronkelijk twee door keperbogen afgesloten etalagevensters, waarvan thans de beide bovenlichten nog resteren. Op de eerste verdieping twee door keperbogen afgesloten vensters voorzien van schuiframen.

Stadswandeling Tiel

Het Plein was tot 1646 een binnenhaven. Aan de kade daarvan meerden de schepen af, die de winkels in de Weerstraat kwamen bevoorraden. De percelen tussen de Weerstraat en het Plein verraden de oorspronkelijke functie. Het zijn "pijpenladen" met smalle puien aan de voorkant en aan de achterkant op het water gerichte magazijnen. In het verlengde van het Plein ligt de Varkensmarkt, die herinnert aan de tijd dat de boeren uit de Betuwe hier naar toe kwamen om hier varkens (biggen) te kopen en te verkopen.

Gemeentelijke monument

Plein 10

Winkel met bovenwoning, bestaande uit een begane grond, een eerste en tweede verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde tuiles-du-nord gedekt geknikt schilddak. De bakstenen voorgevel is geschilderd en wordt afgesloten door een gereduceerde kroonlijst met een witgepleisterd fries. Op de eerste verdieping bevinden zich twee getoogde vensters, voorzien van schuiframen. Op de tweede verdieping bevinden zich twee getoogde vensters, voorzien van vierruits schuiframen. Op de zolderverdieping staat in de dakgoot een door een fronton bekroonde dakkapel met gesneden oren, voorzien van een vierruits stolpraam.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Plein 12

Winkel met bovenwoning, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt schilddak. De bakstenen voorgevel wordt afgesloten door een kroonlijst met een witgepleisterd fries. Op de begane grond is sprake van een tussen pilasters gevatte en door een kroonlijst afgesloten winkelpui. Op de eerste verdieping een tweetal recht afgesloten vensters.

Foto: 10 mei 2016

Vismarkt

Vismarkt. In 1789 gebouwde, half-cirkelvormige zuilengalerij met hardstenen Dorische zuilen, een houten fries met triglyphen en metopen en, boven de kroonlijst, een houten attiek.

Stadswandeling Tiel

Aan het einde van het Plein ligt de Vismarkt met een halfcirkelvormige zuilengalerij uit 1789. Die galerij bestaat uit Dorische zuilen. In vroeger tijden brachten beroepsvissers bijna dagelijks verse zalm, fint en tal van andere vissoorten, die toen nog in de Waal gevangen werden, aan wal. Vooral de fint (een klein soort elft) was destijds een veelgevraagde vis. De gevangen vis mocht slechts op één plaats verkocht worden. De vismarkt stond oorspronkelijk aan de andere kant van het plein.

Het nieuw wapenbord voor de gerestaureerde Vismarkt aan het Plein in 1980.

Rijksmonument

Groenmarkt

Hardstenen pomp, versierd met rijk beeldhouwwerk in overgangsvormen Lodewijk XIV-lodewijk XV, 1768.

Foto: 1 January 2010

Foto mei 1938

Foto: 1907

Stadswandeling Tiel

Op de Markt staat een hardstenen pomp met Lodewijk XV-versiering uit 1768. Oorspronkelijk stond er een lantaarn op, die werd verwijderd omdat het toenmalige stadsbestuur dit een minder fraaie decoratie vond. De pompen werden destijds niet alleen voor drinkwater gebruikt, maar ook voor de bestrijding van branden. De onderhoudskosten moesten door de burgers betaald worden via het zogenaamde "pompe gelt".

De waterpomp op de Groenmarkt uit 1768

Gemeentelijke monument

Vleesstraat 22

Meer informatie zie beschrijving

Het pand Vleesstraat 22 is in 1954-1955 gebouwd als apotheek, laboratorium en bovenwoning voor de Chemisch Pharmaceutische Fabriek Verwey NV naar ontwerp van het Amsterdamse architectenbureau E. Cuypers in traditionalistische stijl met een eigentijdse vormtaal. De eerste steen is gelegd op 3 december 1954. De bouw is uitgevoerd door aannemer Th.A. Beutener uit Tiel. Latere verbouwingen hebben het gevelbeeld slechts in geringe mate gewijzigd. Midden jaren zeventig is op de zolderverdieping een appartement gerealiseerd. Begin jaren tachtig is de begane grond in gebruik genomen als uitzendbureau, hetgeen in het gevelbeeld heeft geleid tot het moderniseren van de pui en het aanbrengen van lichtreclame boven de pui.

Vml.-apotheek

Apotheek van de Berg
(Periode: +/- 1985-1990)

Foto: 27 September 2015

In rechter zijgevel is een steen ingemetseld met het opschrift: "DE EERSTE STEEN / IS GELEGD DOOR / HENK VAN DEN BERG / 3 DECEMBER 1954".

Voormalige bank

Gemeentelijke monument

Kerkstraat 2b Gasthuisstraat 1, 1a

Verdere informatie zie omschrijving

Het pand Gasthuisstraat 1;1a;1b, Kerkstraat 2 is van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van de traditionalistische bouwtrant die in verschillende varianten tot ver in de jaren vijftig het beeld van de Tielse wederopbouw heeft bepaald; in casu een eigentijdse variant met invloeden van de Scandinavische architectuur. De architectonische kwaliteiten van het ontwerp komen tot uitdrukking in de heldere uitstraling van het gevelbeeld, het zorgvuldige materiaalgebruik, de bijzondere contrasten en de statige monumentaliteit die verwijst naar de oorspronkelijke functie. Als zodanig is het pand een representatief voorbeeld van het omvangrijke en kwalitatief hoogwaardige werk dat architect J.W.Th. Kroon voor de Tielse wederopbouw heeft verricht. De hoofdvorm, het materiaalgebruik en de gevelindeling zijn gaaf bewaard gebleven. De wijzigingen en toevoegingen in het gevelbeeld, vooral op de begane grond, hebben de architectonische karakteristiek niet onherstelbaar aangetast.

ROUTE KAART nr 09
WEDEROPBOUW WANDELING
BINNENSTAD TIEL

Het hoekpand van de Nutsspaarbank is een bijzonder gebouw in Tiel. Op de hoeken van het gebouw bevinden zich, in afwijkende vormgeving, entrees met rijke detaillering, links van het kantoor en rechts van de bovenwoning. Herhaling van het ruitenpatroon levert samenhang tussen de verschillende delen van het gebouw. | **1952**

Het pand Gasthuisstraat 1;1a;1b en Kerkstraat 2 is in 1952 gebouwd als kantoorgebouw van de 'Nutsspaarbank' met twee bovenwoningen naar ontwerp van de Tielse architect J.W.Th. Kroon in traditionalistische stijl met een eigentijdse vormtaal. De bouw is uitgevoerd door aannemer Werner en Van Beest uit Ophemert.

De kantoorruimte op de begane grond is in de jaren zeventig van de 20ste eeuw twee keer aan de achterzijde uitgebreid. In 1992 is de kantoorruimte opgesplitst in twee afzonderlijke winkelruimtes, hetgeen ook heeft geleid tot wijzigingen in het gevelbeeld. De belettering 'NUTSSPAARBANK' is van de voorgevel verwijderd.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 13

Herenhuis, XIX B, bestaande uit een begane grond met een verdieping.
De bakstenen voorgevel wordt afgesloten door een forse kroonlijst. De vensters hebben afgeronde hoeken en rondgezette ontlastingsbogen; zij hebben hardstenen onderdorpels. De vensters zijn voorzien van oorspronkelijke empire-schuiframen. De ingang met bovenlicht, omlijst met platstukken en hoofdgestel, wordt ondersteund door consoles. De deur is niet oorspronkelijk.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 15

Blokvormig woonhuis, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping, onder een kap met plat, waarvan de schuine dakvlakken zijn gedekt met Hollandse pannen. Het pand vertoont een aantal neo-renaïssancistische stijkenmerken. De voorgevel dateert uit ca. 1900. De bakstenen voorgevel is voorzien van een gepleisterde en geschilderde plint en van opliggende imitatiespeklagen van pleisterwerk en wordt afgesloten door een kroonlijst met gepleisterd fries. Links van de as bevindt zich een smalle risaliet. Nabij elk der hoeken van de gevel en van deze risaliet bevindt zich in het fries een tweetal voluten. Op de begane grond in de risaliet een recht afgesloten deurkozijn met witgepleisterde latei en hanekam, voorzien van een schuifraam. Rechts twee recht afgesloten venster met witgepleisterde lateien hanekam, voorzien van schuiframen. De hanekammen zijn voorzien van imitatie-sluitstenen met diamantkoppen. Op de eerste verdieping bevinden zich in totaal vier recht afgesloten vensters met hanenkammen, voorzien van T-vormige schuiframen. De hanenkammen hebben imitatie-sluitstenen. In de as van de, risaliet staat een dakkapel met gesneden oren, bekroond door een door consoles gedragen fronton met steekkap.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 16

Rechterhelft van een symmetrisch opgezet blok van twee woonhuizen. Bouwtijd XIX B. Deze rechterhelft bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met pannen gedekt geknikt schilddak, waarvan de nok dwars op de straat staat.

De bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst met een gepleisterd fries. Onder de vensters van de eerste verdieping bevindt zich een cordonlijst.

Op de begane grond links een recht afgesloten deurkozijn met hanekam, voorzien van aanzet- en sluitstenen, waarin een voordeur met bovenlicht. Rechts twee recht afgesloten vensters met een hanekam, voorzien van aanzet- en sluitstenen, waarin schuiframen.

Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van aanzet- en sluitstenen, waarin T-vormige schuiframen.

in de as van de gevel staat een rijzige dakkapel, bekroond door een fronton met steekkap en voorzien van een vierruits stolpraam.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 18

Linkerhelft van een symmetrisch opgezet blok van twee woonhuizen. Bouwtijd XIX B.
Deze linkerhelft bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met Hollandse pannen gedekt, geknikt schilddak waarvan de nok dwars op de straat staat. De bakstenen voorgevel heeft een gepleisterde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst met een gepleisterd fries. Onder de vensters van de eerste verdieping bevindt zich een cordonlijst.
Op de begane grond rechts een recht afgesloten deurkozijn met een hanekam, voorzien van aanzet- en sluitstenen, waarin een voordeur met bovenlicht. Links twee recht afgesloten vensters met hanekammen, voorzien van aanzet- en sluitstenen, waarin schuiframen.
Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters met hanekarnmen, voorzien van aanzet- en sluitstenen, waarin T-vormige schuiframen.
In de as van de gevel staat een rijzige dakkapel, bekroond door een niet oorspronkelijk fronton met steekkap en voorzien van een vierruits stolpraam.

Foto: 27 September 2015

Rijksmonument

Gasthuisstraat 20

Herenhuis met verdieping, ter breedte van vijf vensterassen. Lijstgevel met bakstenen hoekkettingen en hardstenen plint, waarin keldervensters in hardstenen omlijstingen. Gesneden dubbele deur in omlijsting met consoles en hoofdstel, gesneden in Empiretrant. Vensters met hardstenen dorpels en zesruitsschuiframes. Eerste kwart 19e eeuw.

Foto: November 1966

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 22

Woonhuis, bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een kap met plat, waarvan het schuine dakvlak aan de straatzijde is gedekt met rode kruispannen. Bouwtijd ca.1910. De bakstenen voorgevel heeft een uitgemetselde plint en horizontale banden van siermetselwerk. De gevel wordt afgesloten door een ver overstekende geprofileerde bakgoot op gesneden consoles die zich bevinden in een fries met siermetselwerk. Rechts een snelle risaliet met een door de gootlijst heentekend dakhuis met topgevel. Op de begane grond rechts in deze risaliet een recht afgesloten deurkozijn met een segmentboog, voorzien van een paneeldeur en een zesruits bovenlicht. De boogtrommel is bezet met tegeltjes. Links twee recht afgesloten vensters met segmentboog, waarvan de trommels zijn bezet met tegeltjes, voorzien van schuiframen met zesruits bovenlichten. Op de eerste verdieping in de risaliet en links daarvan een recht afgesloten venster met een segmentboog waarvan de trommel is bezet met tegeltjes, voorzien van schuiframen met drieruits bovenlichten. Op de zolderverdieping in de risaliet een gekoppeld venster, bestaande uit drie delen, waarvan het middelste iets hoger is dan de beide buitenste.

Foto: 27 September 2015

Rijksmonument

Gasthuisstraat 24

Gepleisterd HERENHUIS met verdieping en zadeldak; in oorsprong waarschijnlijk laat-middeleeuws. De in pleister gebosseerde voorgevel met kroonlijst, zes- en vierruitsramen en gesneden consoles onder het hoofdstel van de deur dateert uit het tweede kwart 19e eeuw. Hardstenen plint en deurneuten.

Foto: November 1966

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 23, 25, 25a

Het bouwvolume van het pand bestaat uit drie diepe bouwlagen met schilddak op rechthoekig grondplan. De handvorm-bakstenen voorgevel is gemetseld in kleזורverband met verdiepte voegen. Het metselwerk is vlak uitgevoerd zonder geleiding. De rollagen en blinde segmentbogen boven de vensteropeningen maken onderdeel uit van het metselwerk. De gevel 'staat op een betonnen plint en wordt aan de bovenzijde afgesloten door een vereenvoudigd hoofdgelstel (gecementeerd fries en geprofileerde houten bakgoot op voluutconsoles). De blind uitgevoerde linker zijgevel is opgetrokken in Vlaams verband.

In het beeld van de architectuur zijn de gesloten bakstenen gevelvlakken sterk aanwezig. De uitgespaarde openingen in de voorgevel zijn regelmatig gerangschikt in drie verticale vensterassen. De detaillering van de gevelonderdelen neemt per bouwlaag aan eenvoud toe. De segmentboogportiek en het twee vensterassen brede winkelraam op de begane grond worden benadrukt door betonnen accenten in de vorm van (hoek)blokken en een omlijsting. De vierruits openslaande ramen van de bovenwoningen hebben weldorpels en blinde segmentbogen op de eerste verdiepingen en eenvoudige rollagen op de tweede verdieping. De rangschikking in vensterassen en de driedelige gevelopbouw zorgen voor een rustig gevelbeeld. Het pand vormt samen met de buurpanden Gasthuisstraat 27;27a en 29;29a-b een waardevol ensemble dat treffend de geleidelijk modernisering van het naoorlogse bouwen in Tiel illustreert.

Boven de portiek is een bronzen gedenkplaat aangebracht met in hoogrelief het opschrift:

"DEZE PLAAT WERD OP 24 FEBRUARI 1949 / ONTHULD DOOR DE MINISTER VAN / WEDEROPBOUW EN VOLKSHUISVESTING / TER HERINNERING AAN HET GEREEDKOMEN / VAN DE 50.000STE NA DE BEVRIJDING / IN NEDERLAND GEBOUWDE WONING / STERK DOOR WERK".

ROUTE KAART nr 10
WEDEROPBOUW WANDELING
BINNENSTAD TIEL

Gasthuisstraat 23-25 | Winkel met bovenwoningen

Dit pand is uniek omdat het de 50.000ste gereedgekomen wederopbouwwooning in Nederland is. De bronzen gedenkplaat is in 1949 onthuld door de minister van Wederopbouw en Volkshuisvesting. | **1949**

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Scheidingstraatje 1

Voormalige kleuterschool, in 1852 gesticht door de Vereniging Tielsche Burger Bewaarschool en in 1917 voortgezet als Nutsbewaarschool. Het is een blokvormig, witgepleisterd pand, bestaande uit een begane grond en een zolderverdieping onder een met opnieuw verbeterde Hollandse pannen gedekt samengesteld dak.

De symmetrische voorgevel, die is voorzien van een geschilderde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst, heeft een middenrisaliet, die uitloopt in een niet oorspronkelijk door de gootlijst heenstekend dakhuis.

In de voorgevel bevindt zich op de begane grond een vijftal rondboog vensters, voorzien van gietijzeren ramen. Het middelste venster was oorspronkelijk voorzien van een geprofileerde lijst om de rondboog. Boven elk der vensters bevond zich oorspronkelijk een liggende rechthoekige blindnis. In twee daarvan is later een venster aangebracht.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 27 27a

Omschrijving

Het bouwvolume van het ingebouwde pand bestaat uit drie diepe bouwlagen met platdak op rechthoekig grondplan.

De voorgevel heeft een driedelige opbouw (voet, midden, afsluiting) die in kleur- en materiaalgebruik wordt geaccentueerd. De 'voet' bestaat uit een wit geschilderd betonnen pui-portaal. De pui heeft een asymmetrische indeling met rechts van een gemetselde muur een smal en diep portiek met twee paneeldeuren, en links een breed samengesteld venster op een borstwering (oorspronkelijk een dubbele houten deur). Het 'midden' wordt benadrukt door een over twee bouwlagen opgetrokken en symmetrisch in de gevelcompositie geplaatste vensteromlijsting. De wit geschilderde betonnen lijst strekt zich uit van het pui-portaal tot aan de gevelafsluiting. De lijst omvat twee in hoogte verschillende schuiframen en een borstwering met nieuw plaatmateriaal. De indeling van de gemoderniseerde ramen wijkt af van de oorspronkelijke exemplaren. Aan weerszijden van de vensteromlijsting is de verdiepingsgevel in baksteen opgetrokken: smalle stroken metselwerk in kettingverband met verdiepte en donker gekleurde voegen. De 'afsluiting aan de bovenzijde van de voorgevel bestaat uit een sterk gestileerd hoofdgestel: wit geschilderd fries en een luifel op geprofileerde konische consoles.

ROUTE KAART nr 10
WEDEROPBOUW WANDELING
BINNENSTAD TIEL

Winkel met bovenwoningen

Hier is de menging van bouwstijlen goed zichtbaar. Een klassieke gevelopbouw (voet, midden, afsluiting) aangevuld met moderne invloeden, zoals de omlijsting van de vensters over twee lagen. |
1956

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 29, 29 a-b

Het ingebouwde brede huis bestaat uit drie bouwlagen van gelijke hoogte met platdak op rechthoekig grondplan. De appartementen worden ontsloten door een trappenhuis aan de linker voorzijde van het pand. Zowel het trappenhuis als de gestapelde woningen liggen ingeklemd tussen gemetselde muurdammen van gele strengperssteen. De lintvoegen zijn verdiept en donker gekleurd. Het nagenoeg ontbreken van stootvoegen versterkt het strakke lineaire karakter van het metselwerk. Het trappenhuis is aan de straatzijde over de gehele bouwhoogte dichtgezet met een houten venster. Het venster is enigszins verdiept tussen de gemetselde muurdammen geplaatst, hetgeen plaats biedt voor een betonnen luifeltje boven de geïntegreerde ingang. De horizontale roeden van het venster vormen samen met de smalle muurdammen als het ware een ladder. Door het glas is de betonnen bordestrap naar de woningen zichtbaar. Het trappenhuis vormt een verticaal accent in de gevelcompositie. De gestapelde appartementen hebben een sterke horizontale geleiding: betonnen borstweringen, bandvensters en lekdorpels van zwarte dorpelstenen. De borstweringen lopen door in de muurdammen. De bandvensters liggen ingeklemd tussen de gemetselde muurdammen en hebben een vrije, repeterende indeling in rechthoeken. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een betonnen band en luifel.

In de portiek is een gedenksteen ingemetseld met het opschrift: "EERSTE STEEN GELEGD DOOR PIERRE VISEE 12 AUG. 1948".

ROUTE KAART nr 11
WEDEROPBOUW WANDELING
BINNENSTAD TIEL

Appartementen-complex

Dit woonblok is een voorbeeld van de zakelijke bouw. De horizontale belijning accentueert de woningen, terwijl de verticale opbouw aansluit bij het trappenhuis. | 1961

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Gasthuisstraat 31, 33, 35

Blokvormig pand, bestaande uit een een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met Hollandse pannen gedekt geknikt schilddak. Op de begane grond is sprake van een werkplaats terwijl de verdiepingen een woonfunctie hebben. De bouwtijd van het pand blijkt uit een stichtingssteen met inscriptie "G. de Ruiters 30 aug. 1895". De tussen pilasters gevatte voorgevel is uitgevoerd in baksteen en is voorzien van een gepleisterde en geschilderde plint en van een cordonlijst ter hoogte van de vensterbanken van de eerste verdieping. De gevel wordt afgesloten door een iets omlopende kroonlijst met witgepleisterd fries.

Op de begane grond geheel links een door een rondboog met witgepleisterde blokken gesloten deuropening voorzien van inrijdeuren. Rechts hiervan een tweetal deurkozijnen, gesloten door segmentbogen met imitatie-sluitstenen met diamantkop, voorzien van paneeldeuren met gietijzeren roosters en bovenlichten.

Rechts daarvan een door een segmentboog met een imitatie-sluitsteen met diamantkop gesloten venster, voorzien van een zesruits schuifraam.

Op de eerste verdieping vier getergde vensters, voorzien van T-vormige schuiframen. De vensters zijn ter hoogte van het bogenlicht gevat in een witgepleisterde lijst met een imitatie-sluitsteen met diamantkop. Boven elk der vier sluitstenen bevindt zich in het fries een voluut met acanthusbladeren.

In de as van de voorgevel staat een dakkapel met gesneden oren, bekroond door een fronton met steekkap en voorzien van een vierruits stolpraam. In de rechter zijgevel bevindt zich op de eerste verdieping een door een segmentboog gesloten venster, voorzien van een T-vormig schuifraam.

Foto: 25 februari 2016

Foto: 27 September 2015

Rijksmonument

Sterkenburg

Gasthuisstraat 96
Hoogeinde 10a

Pand, waarschijnlijk laat-middeleeuws, op de hoek van het Hoogeinde. Verdieping en hoog zadeldak tussen puntgevels. Gepleisterde en gemoderniseerd derde kwart 19e eeuw met houten kroonlijst, stucornamenten boven de vensters en deuroplijsting met consoles.

Stadswandeling Tiel

31: Gasthuisstraat 96, een Rijksmonument, heeft een laat middeleeuwse kern en het exterieur is in het derde kwart van de negentiende eeuw gemoderniseerd met vensters met stucornamenten, een deuroplijsting met consoles en een lijstgevel met boven de zijgevels nog oude puntgevels..Het pand geeft nog een idee van de omvang van de stenen huizen van kooplieden van het middeleeuwse Tiel.

Periode: +/-1900

Foto: 24 Augustus 2012

Gemeentelijke monument

Hoogeinde 3

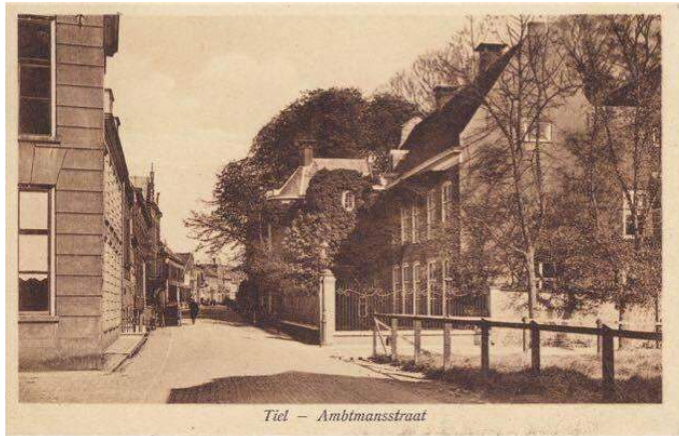
Herenhuis, gebouwd in de eerste kwart van de 20^e eeuw, Het, bestaat uit een begane grond met verdieping, en het heeft een zadeldak gedekt met koeverleien. Het heeft een asymmetrische bakstenen voorgevel waarvan het linkerdeel met ingang en stoep eindigt in een tuitgevel. Het linkerdeel bevat samengestelde vensters met bakstenen Segmentbogen en natuur stenen lateien. Het rechterdeel van de gevel wordt afgesloten door een gootlijst op gesneden consoles. In dit deel bevinden zich recht afgesloten vensters met segmentbogen, aan de bovenzijde voorzien van geprofileerde neggen. De vensterbanken zijn van natuursteen, De vensters zijn voorzien van schuiframen.

Rijksmonument

Hoogeinde 2

Gepleisterd hoekpand ter breedte van acht vensterassen met verdieping en een mansardekap. Het gepleisterde pand heeft siervoegen en een houten sier- en kroonlijst. In de voorgevel sierankers. De vensters hebben zesruits schuiframen. In het dakvlak voor twee dakkapellen. Het dakvlak achter heeft een hijsluik. De entree is voorzien van een dubbele paneeldeur en omlijsting met pilasters en hoofdgestel. Ervoor een hardstenen stoep met ijzeren baluster. Het onderkelderde pand heeft een 19de-eeuwse verschijningsvorm, maar heeft een oudere kern.

Aan de rechterkant het ambtmanshuis uit 1550.

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Hoogeinde 1

Herenhuis, in aanleg waarschijnlijk daterend uit de 16^e/17^e eeuw, geheel verbouwd in de 19^e eeuw, 2^e helft.

Het gebouw bestaat uit een begane grond en een verdieping; het is voorzien van een zadeldak gedekt met Hollandse pannen, De voorgevel is grijs gepleisterd. met plint en opgezet in imitatie-natuursteen banden. De gevel wordt afgesloten door, een geprofileerde gootlijst met gestuct fries, Links van de ingang bevinden zich vensters voorzien van schuiframen, rechts zijn samengestelde vensters aangebracht, eveneens voorzien van schuiframen.

Foto: 27 September 2015

Rijksmonument

Ambtmanstraat 30

Gepleisterd pand ter breedte van vijf vensterassen met verdieping en zadeldak. De in pleister gebosseerde voorgevel draagt een houten kroonlijst en heeft een midden-19de eeuws karakter. Vensters met acht- en zesruitsschuiframes. Deur met panelen.

Foto: 7 maart 2016

Gemeentelijke monument

Ambtmanstraat 28

Woning op rechthoekig plattegrond, bestaande uit een begane grond; een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een niet rode opnieuw verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak, waarvan de nok evenwijdig aan de straat ligt.

De bakstenen voorgevel is op de begane grond witgepleisterd en voorzien van een geschilderde plint en wordt afgesloten door een kroonlijst. Op de eerste verdieping bevindt zich een viertal recht afgesloten vensters met hanekam, voorzien van schuiframen met bovenlichten, bezet met glas-in-lood, en louvres.

Ter hoogte van de zolderverdieping is sprake van een vijftal gietijzeren rozet-ankers.

Foto: 20 September 2015

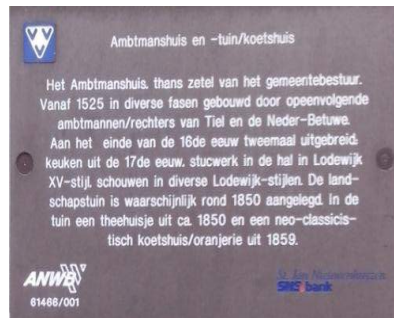
Rijksmonument

AMBTMANSHUIS

Ambtmanstraat 17

Stadswandeling Tiel

Het Ambtmanshuis is in 1525 oorspronkelijk gebouwd als woonhuis voor de ambtman, dijkgraaf en richter van de Neder-Betuwe, Adriaen van Bueren, getrouwd met Anna van Gelre, een onechte dochter van de militante Karel van Gelre. Een latere richter, Frederik Louis baron van Brakel, werd hier in 1761 vermoord door zijn schoonzoon Isaac Steven, baron van Deelen. Het gebouw kwam later in bezit van rijke families, zoals de Reuchlins, die er een kantoor van de Nederlandse Maatschappij voor Brandverzekering vestigden. In 1939 werd het de zetel van het polderdistrict Tielervwaard. De actrice Mary Dresselhuys verbleef in haar jeugd vaak in het Ambtmanshuis, waar haar moeder is geboren. In de hal hangt een portret van de actrice, geschilderd door Adé Peters. Het gebouw is nu eigendom van de gemeente Tiel en behoort vanaf 1996 tot het stadhuiscomplex.

Foto's : 29 september 2010

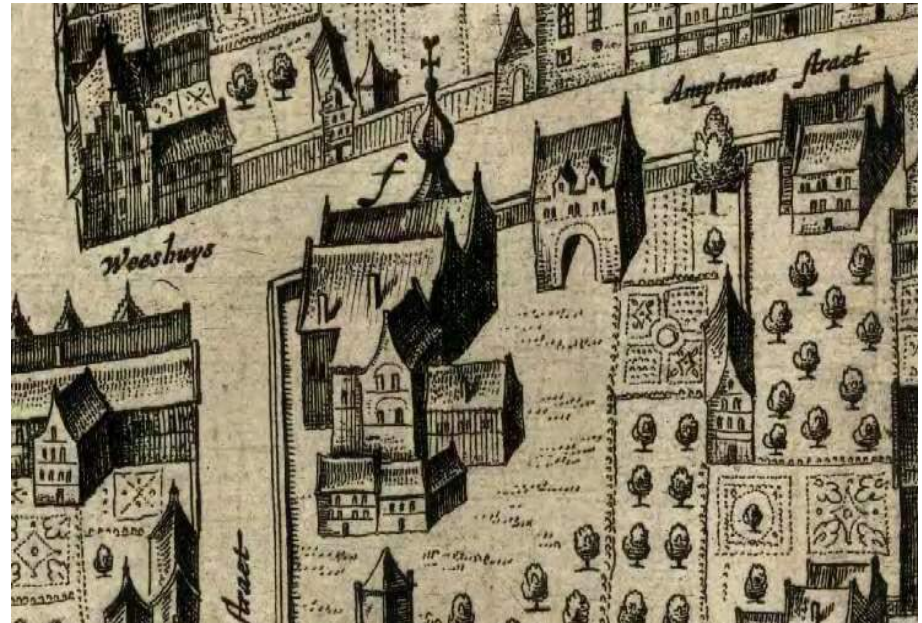
Foto's : 25 februari 2016

Stadswandeling Tiel

29: Het Ambtmanshuis, Ambtmanstraat 17

Dit nu bij het stadhuis behorende complex met ondermeer de kamers van burgemeester en wethouders, is een huiscomplex, waarvan de oudste delen (een tweebeukig, met de lange gevels aan de straat gelegen pand met aan de linker zijde jongere, achttiende-eeuwse klokgevels en rechts twee puntgevels) dateren uit de periode 1525-1526. Dit huis werd gebouwd voor de ambtman A. van Buren. De traptoren aan de straatzijde met spits en peerbekroning en de aanbouw linksachter met kruisvensters dateren uit 1562. De uitbouw naast de toren kwam in de vroege acttiende eeuw tot stand in opdracht van Johan van Welderen. Later, in de tweede helft van de negentiende eeuw werd dit half rond uitgebouwd.

In het pand bevindt zich een schouw in Lodewijk XIV-vormen ontworpen door J. Mast en studecoraties uit 1755 van M. Rieff. Ook is er een vertrek met schouw en studecoraties uit omstreeks 1850, dezelfde periode waarin men tegen de linker zijgevel een uitgebouwd portiek bouwde. Het naast gelegen neoclassicistische huis Ambtmanstraat 15 behoort thans ook bij het complex, evenals het daar weer naast gelegen Ambtmanstraat 13, een in 1901 gebouwd pand voor de Tielse Brandverzekeringsmaatschappij met Jugendstildetails. De tuin achter het Ambtmanshuis is mogelijk naar ontwerp van K.G. Zocher in 1855-1860 aangelegd en maakt thans deel uit van de grote stadstuin die tussen het aan de Achterweg gebouwde stadskantoor en de gebouwen van het stadhuis aan de Ambtmanstraat gelegen is.

Het Ambtmanshuis als complex met tuin en poortgebouw op de kaart uit 1649.

AMBTMANSHUIS

Ambtmanstraat 17

Rijksmonument

Foto's: november 1938

AMBTMANSTUIN

Oude beuk in Ambtmanstuin

Thee-koepeltje in Ambtmanstuin bij Ambtmanshuis
foto: 29 september 2010

De THEEKOEPTEL is vermoedelijk later in de negentiende eeuw toegevoegd, evenals het koetshuis dat zich langs de westflank van de tuin bevindt aan de Eerste Achterstraat. De koepel staat iets verhoogd aan de rand van de tuin, ter hoogte van de Achterstraat. Het veelhoekige bouwwerk is platgedekt en opent naar de tuin met twee slanke kolommen. De overstekende, geprofileerde daklijst wordt gedragen door geornamenteerde consoles.

Rijksmonument

Ambtmanstraat 24

"Oud-Burger Mannen- en Vrouwenhuis". Langgerekt bakstenen gebouw, bestaande uit twee evenwijdig aan de straat lopende vleugels met verdieping en zadeldak. Gedateerd op een steen in de achtergevel: 1804. De statige, 11 vensterassen brede voorgevel heeft in baksteen gebosseerde hoekdammen, een houten kroonlijst en een middenrisaliet, waarboven een goot, houten fronton met rond venster. Deuromlijsting met pilasters, hoofdstel, dubbele deur met gesneden kalf en bovenlicht, waarin lantaarn. Stoep met balusterhek. In de van hardstenen dorpels voorziene vensters 15- en 12-ruitsschuiframes. Inwendig in het voorportaal stucwerk, gesigeneerd: "Rieff". (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Achterzijde Gasthuisstraat

Foto: 25 februari 2016

Ambtmanstraat 24

Stadswandeling Tiel

Classicistisch gebouw uit 1804. Het gebouw van deze ooit voor de stad zo belangrijke zorginstelling heeft een fraaie voorgevel, met als opvallend detail een driehoekig houten front met een rond zoldervenster, waarin een wereldbol is bevestigd. De voorgevel bestaat uit elf vensterassen. Vijf daarvan springen in het midden enigszins vooruit. Oudere Tielenaars wonen er niet meer. Het gebouw doet al vele jaren dienst als kantoor.

Foto: 1910.

Dubbel herenhuis

Ambtmanstraat 20

Ambtmanstraat

TIEL

Rijksmonument

Ambtmanstraat 12

Herenhuis met acht vensterassen brede lijstgevel, bij een samentrekking van oudere huizen omstreeks 1800 opgetrokken. Hardstenen plint; deuromlijsting met in het hoofdstel consoles, een gesneden festoen en Eierlijst. Empire, Triglyphenfries onder de kroonlijst. Dubbele deur met gesneden trumeau.

De Raad van Arbeid was van 1919 tot 1934 in het woonhuis van S . Rink (op de voorgrond gevestigd)

Rijksmonument

Ambtmanstraat 13 en 15

Breed pand van negen vensterassen, met verdieping en schilddak, derde kwart 19e eeuw. Het pand bestaat uit een linkergedeelte ter breedte van vier assen, begrensd door verdiepte pilasters en een rechtergedeelte van vijf assen met middenrisaliet, eveneens tussen verdiepte pilasters. De vensters van de beganegrond hebben gestucte rondboogomlijstingen; de verdiepingsvensters dragen de hoofdgelassen. Tegen de risaliet een balkon met gietijzeren hek.

Stadswandeling Tiel

Kantoorpand, gebouwd in 1901, als onderkomen van de Tiel Brandverzekeringsmaatschappij. In 1937, toen de maatschappij verhuisde, is het pand overgedragen aan de gemeente en is sindsdien in gebruik als stadhuis.

Foto: 25 februari 2016

Foto: 24 augustus 2012

Ambtmanstraat

TIEL

Rijksmonument

Ambtmanstraat 13

Stadhuis, gebouwd in de eerste kwart van de 20e eeuw, met voor bouwtijd karakteristieke wijze van detaillering. Het bestaat uit kelder; begane grond, verdieping en zolderverdieping en is geheel uit baksteen opgetrokken. Kap met plat, dakvlakken gedekt met maasleien.

A-symmetrische voorgevel met natuursteen beklede sokkel. Afgesloten door geprofileerde gootlijst op klossen.

Linkerdeel bevat ingang met stoep, erboven een geprofileerd rondboogvenster; later aangebrachte luifel. Vensters met hardstenen lateien en onderdorpels, geprofileerde negge met neggeblokjes. Boven lateien bakstenen segmentbogen. Alle vensters voorzien van schuiframen. Boven de gootlijst drie oorspronkelijke kapellen met schuiframen.

Rechterdeel heeft in het midden een door de gootlijst heenstekende dakkapel met schuifraam, eindigend in een rijk van natuursteen voorziene topgevel. Op eerste verdieping drie vensters, ter hoogte van verdiepingsvloer gekoppeld door een natuurstenen band en voorzien van hardstenen lateien en onderdorpels. Boven de lateien bakstenen segmentbogen. Vensters voorzien van schuiframen. Op begane grond één venster met schuifraam en een samengesteld venster.

Rijksmonument

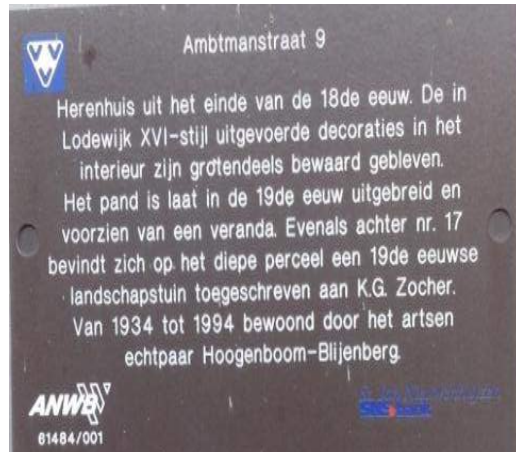
Ambtmanstraat 9

Herenhuis met verdieping en zadeldak. Breedte vijf vensterassen; parterre met verdieping. De laat 18e-eeuwse gevel heeft een gepleisterde middentravee, waarin een gesneden dubbele deur met bovenlicht, hetwelk omgeven is door gesneden guirlandes, Lodewijk XVI. Boven het middenvenster in de verdieping een gesneden palmetmotief. Houten kroonlijst met klossen. Hardstenen plint, stoep en schamppalen aan de straat.

Stadswandeling Tiel

Herenhuis uit het einde van de 18e eeuw. De in Lodewijk XVI-stijl uitgevoerde decoraties in het interieur zijn grotendeels bewaard gebleven. Achter dit pand (als ook achter het pand nummer 17, Ambtmanshuis) bevindt zich een landschapstuin toegeschreven aan K.G. Zocher, de schepper van het Amsterdamse Vondelpark. Zocher is een grote (tuin)architectenfamilie.

Gemeentelijke monument

Ambtmanstraat 7

Verder informatie zie beschrijving

Geheel onderkelderd pand van twee bouwlagen en zolder op rechthoekig grondplan. De eerste bouwlaag ligt enkele treden verhoogd boven een kelderverdieping. Links in de voorgevel bevindt zich op maaiveldniveau een korfboogvormig afgesloten poort met houten kelderdeur. Deze ingang verschaft toegang tot de fietskelder. Het kantoor is ondergebracht in de eerste bouwlaag: grote regenten- en rentmeesterkamer, hal en wachtkamer. De opbouw van de gevel bestaat uit drie delen: een hoge plint van grijze natuursteen aan de onderzijde, twee bouwlagen van rood/bruine baksteen en een wit geschilderde houten bakgoot op klossen aan de bovenzijde. De bakstenen gevelvlakken zijn gemetseld in wildverband en platvol gevoegd. De achtergevel is in halfsteensverband opgetrokken. Het metselwerk is vlak uitgevoerd, zonder geleding of ornamentiek. In het beeld van de architectuur zijn de gesloten bakstenen gevelvlakken sterk aanwezig. Grote ramen met ranke stalen profielen in wit geschilderde houten kozijnen en een diep portiek met natuurstenen trap en omlijsting zijn hieraan als contrasterende onderdelen toegevoegd. De gevelopeningen vormen een onregelmatige compositie. Aan de grootte of bijzondere detaillering van de ramen is (het belang van) de achterliggende functie afleesbaar. De natuurstenen sluitstenen van de strekken en de smeedijzeren vlaggemasthouder, raamhekken en traphandlijst vormen accenten in het gevelbeeld.

Het pand Ambtmanstraat 7 is in opdracht van de 'Van Heumen de Sitter Stichting' in 1952-1953 gebouwd als kantoorgebouw met bovenwoning naar ontwerp in archaïserende traditionalistische stijl van architect J.G.A. Heineman uit Velp. Na zijn opleiding in Delft en in Amsterdam bij Berlage vestigde Heineman (1889-1959) zich in 1917 als zelfstandig architect in Velp. Hij ontwierp veel landhuizen, kerken en scholen in de traditionalistische bouwtrant van de zogenaamde Delftse School. In de wederopbouwperiode heeft hij veel historische gebouwen gerestaureerd. De bouw van onderhavig pand is uitgevoerd door aannemer A. de Vree uit Tiel. De bovenwoning is in 1971 aan de achterzijde uitgebreid met één slaapkamer (tweede bouwlaag met plat dak op bestaande kleine uitbouw).

Foto's: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Ambtmanstraat 8

Afbraak pand op de Ambtmanstraat 10

Foto: 1980

Herenhuis, XIX A, bestaande uit begane grond, verdieping en zolderverdieping.

Bakstenen gevel met drie vensterassen, afgesloten door geprofileerde gootlijst met gestuct fries.

Vensters begane grond en eerste verdieping met hanekammen en voorzien van T-schuiframes. Niet oorspronkelijke voordeur.

Op de zolderverdieping afgeplatte ovalen vensters, raamhout met brede middenstijl.

Foto: 18 oktober 2015

Gemeentelijke monument

Ambtmanstraat 4

Winkel/woonhuis, XIX A, bestaande uit begane grond en verdieping, voorzien van gebroken kap, gedekt met Hollandse pannen.
Bakstenen voorgevel met gepleisterde hoekpilasters en afgesloten door ter plaatse van hoekpilasters gekorniste kroonlijst. Boven de kroonlijst een niet oorspronkelijke kapel.
Op de begane grond een houten winkelpui met bovenlichten, vijf traveeën, afgesloten door geprofileerde lijst. Deuren niet oorspronkelijk.
Op de verdieping drie getoogde vensters met segmentbogen, voorzien van schuiframen

Foto: 20 September 2015

Rijksmonument

Kerkstraat 6

Winkelpand met lijstgevel, gedateerd in een steen: "P. Bissier- 1790".
Geblokte deuromlijsting met gestoken calf en hoofdstel met triglyphenfries. Inwendig een balklaag met moer- en kinderbinten. 17e eeuw.

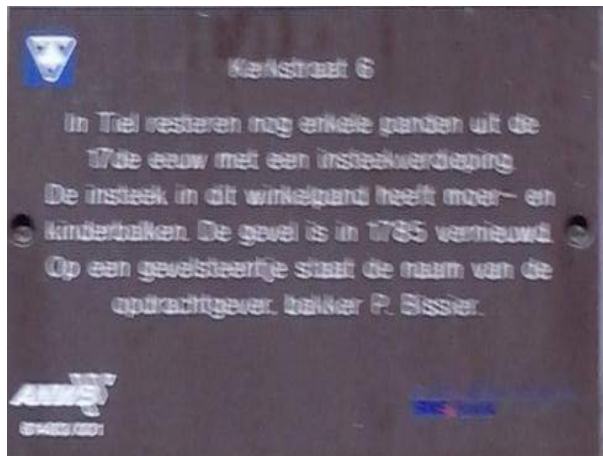

Foto: november 1966

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Kerkstraat 2b

Woonhuis, waarvan van de voorgevel dateert uit XXa bestaande uit een begane grond en een eerste en tweede verdieping onder een plat dak. De gevels zijn gepleisterd. De voorgevel heeft een zwart geschilderde plint en horizontale naden met imitatie-segmentbogen boven de gevelopeningen en wordt afgesloten door een eenvoudige lijst met massieve pinakels op de hoeken. Op de begane grond links een rechthoekig deurkozijn, voorzien van een paneeldeur met een bovenlicht. Rechts twee rechthoekige kelderlichten met daarboven een rechthoekig samengesteld venster, voorzien van een tweetal scnu ira ;en a Op de eerste verdieping twee recht afgesloten vensters, voorzien van T-vormige schuiframen. Op de tweede verdieping twee recht afgesloten samengestelde vensters voorzien van draairamen.

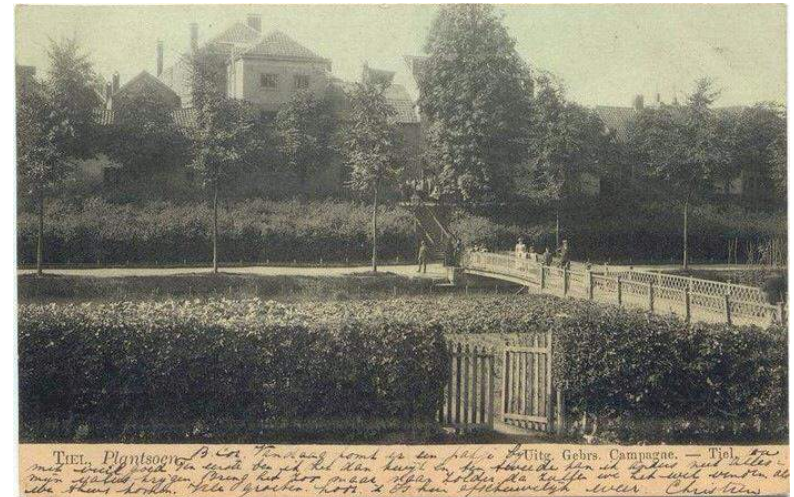
Foto's: 2 April 2016

Gemeentelijke monument

Brug Oliemolenwal

Foto's: 20 September 2015

Gemeentelijke monument

Brug Oliemolenwal bij 39

Ijzeren brug, genaamd de Witte Brug, over de voormalige stadsgracht. De 19de-eeuwse brug vormde de verbinding tussen de Oliemolenwal en een van de eerste {vroeg-19de-eeuwse} buitenhuizen van Tiel, genaamd 'de Witte Brug'. Het buitenhuis (Konijnwal 39) is door brand verloren gegaan.

De brug sluit aan op twee landhoofden van metselwerk. De draagconstructie bestaat uit drie flauw gebogen ijzeren spanten. De balustrades zijn samengesteld door een repeterend patroon van vakken met een kruisvormige versiering. Alle ijzeren onderdelen zijn onderling verbonden middels bouten. Al het ijzerwerk is witgeschilderd. De ijzeren brugliggers zijn gedekt met houten planken. Oorspronkelijk werd de brug aan de zijde van de Oliemolenwal afgesloten door een ijzeren hekwerk dat thans plaats heeft gemaakt voor een recent houten hekwerk.

Foto's: 7 mei 2016

Foto: 1917

Foto: na de brand 1989

Rijksmonument

Aarden wal aan de Oliemolenwal,
met poortje, restant van de
vestingwerken

Aan de noordzijde van de stad een gedeelte der 17e eeuwse aarden wal tussen het westelijke uiteinde der Hoogeindsestraat en de Oliemolensteeg. In deze wal een getoogd bakstenen poortje met in de sluitsteen het jaartal: 1802.

Stadswandeling Tiel

Aan de Oliemolenwal hebben vroeger een of meer oliemolens gestaan. Het is een idyllisch gedeelte in het hart van de stad. Langs de oude stadsgracht leveren, vooral in het voorjaar, de bloeiende heesters en sierbomen een fleurig gezicht op. 't Mooist wandelt men onderlangs de wal. Onder de wal bevonden zich vroegers werfkelders en een gangenstelsel. Door de verwoesting van Tiel aan het eind van de tweede wereldoorlog is daar nog is daar nog nauwelijks iets van terug te vinden.

Foto: 29 September 2010

Foto: 29 September 2010

Gemeentelijke monument

Oliemolenwal 57

Bergplaats met bovenwoning, XXa, bestaande uit een begane grond, een eerst verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde Hollandse pannen bedekt zadeldak. De bakstenen voorgevel heeft horizontale gepleisterde banden en -wordt afgesloten door een kroonlijst met een gepleisterd fries en gesneden klossen. In de as van de gevel een door de gootlijst stekend dakhuis met steekkap, afgewerkt met gesneden windveren en gevat tussen bakstenen pilasters op consoles. In de top van het dakhuis bevindt zich een hijsbalk. Op de eerste verdieping een tweetal rechthoekige vensters met T-vormige schuiframen, afgesloten door van geboorte- en sluitstenen voorziene strekse bogen, die aan de onderzijde getoogd en aan de bovenzijde trapeziumvormig zijn. De geboortestenen en de boogtromrnels vertonen Jugendstil-achtige decoraties met zweepslag motieven. In de sluitstenen zijn in gestileerde letters de initialen "BS" aangebracht. Gietijzeren rozet-ankers.

Foto's: 18 oktober 2015

Gemeentelijke monument

Oliemolenwal 31, 33

Linkerhelft van een dubbel herenhuis met bergplaatsen op de begane grond. Het gebouw bestaat uit een begane grond, een eerste en een tweede verdieping en een zolderverdieping onder een met gesmoorde Hollandse pannen gedekt zadeldak. Geheel links in de voorgevel is sprake van een door de gootlijst heenstekend dakhuis met een tuitgevel en een steekkap, gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. De bakstenen voorgevel is voorzien van gepleisterde banden en pilasters en wordt afgesloten door een houten bakgoot op klossen. Boven de begane grond bevindt zich een geprofileerde waterlijst, voorzien van consoles, waarop de genoemde pilasters rusten. Op de begane grond rechts een rechthoekig deurkozijn, voorzien van een voordeur met gietijzeren roosters en een bovenlicht. Op de eerste verdieping links, boven de ingang van de bergplaats een driezijdig erker, afgesloten door een kroonlijst met gesneden consoles en voorzien van rechthoekige vensters met draairamen en bovenlichten. Rechts van deze erker een rechthoekig venster, voorzien van een schuifraam. Op de tweede verdieping boven de erker een rechthoekig deurkozijn met een rondboog, voorzien van een dubbele deur welke toegang geeft tot een op de erker gelegen, door een trapeziumvormig smeedijzeren hekwerk omgeven terrasje. De trommel van de rondboog is gevuld met siermetselwerk. Rechts hiervan een rechthoekig venster, voorzien van een schuifraam. In de geveltop van het dakhuis is sprake van een klein rond venster.

Foto: 18 oktober 2015

Foto: 2 april 2016

Gemeentelijke monument

Voorstad 5

Winkel met bovenwoning, gebouwd in de XIXe eeuw in een eclectische stijl, en bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping onder een met rode verbeterde Hollandse pannen gedekt, geknikt schilddak. De voorgevel is ter hoogte van de eerste verdieping uitgevoerd in baksteen, en afgewerkt met imitatie-hoekblokken en wordt afgesloten door een kroonlijst met een gepleisterd fries, dat is voorzien van spiegels en bewerkte voluten. Op de begane grond bevindt zich een neo-renaïssancistische winkelpui, voorzien van pilasters en een kroonlijst. De zich in de as bevindende winkel deur wordt geflankeerd door licht getoogde vensters, waarvan de zwikken zijn gevuld met houtsnijwerk. Op de eerste verdieping een tweetal licht getoogde vensters in een geprofileerde omlijsting, bekroond door een tussen voluten bevatte imitatie-sluitsteen met een diamantkop. Op de zolderverdieping staat in de dakgoot een dakkapel met een gebogen fronton-achtige bekroning, voorzien van een getoogd venster.

De Varkensmarkt

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Markt 3

Het pand Markt 3; Voorstad 2 is in 1955 in opdracht van de heer J.H.A. Meijers gebouwd als kledingwinkel en bovenwoning naar ontwerp van architect Ch. van Heelsbergen in zakelijke bouwstijl. De bouw is uitgevoerd door aannemer Van der Schaaf uit Arnhem. De herbouw van deze prominente plek in het hart van de stad heeft een decennium op zich laten wachten, omdat de gemeente hel - tegen de wil van de ondernemers en de Rijksoverheid in - lange tijd de wens heeft gekoesterd om hier een nieuw stadhuis te bouwen.

In 1989 is een klein gedeelte van de winkelruimte aan de Voorstad afgescheiden als afzonderlijke winkel voor mannenmode, hetgeen in het gevelbeeld heeft geleid tot een over twee bouwlagen opgetrokken transparante pui met een omlijsting van zwarte natuursteen. De aanpalende winkel heeft tijdens een grondige renovatie in 2000 een nieuwe pui en kleurstelling gekregen (nadat die al eerder in de jaren tachtig waren gewijzigd). De vide is dichtgezet.

Meer informatie zie beschrijving

Het pand Markt 3, Voorstad 2 is van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van de zakelijk-modernistische bouwtrant die omstreeks 1955 in de slotfase van de Tielse wederopbouw opgang maakt; een bouwtrant gebaseerd op een doelmatige en niets verhullende bouwtechniek met een constructief en functioneel heldere opzet. Als zodanig is het ontwerp illustratief voor de doorgebroken moderniteit in het naoorlogse bouwen

Gemeentelijke monument

Meer informatie zie beschrijving

Waterstraat 25 -27

Het gebouw Waterstraat 25;27, Kerkstraat 1;3 is in 1949 in opdracht van C. Kooijman en J.D. Izaks gebouwd als dubbelpand met twee winkels en twee bovenwoningen. Het pand is ontworpen door de Rotterdamse architect P.J. Roos Jzn in een traditionalistische bouwtrant met 'klassieke' stijlkenmerken. De bouw is uitgevoerd door aannemer Luijten. In 1953 is tegen het pand in de Kerkstraat een garage met plat dak gebouwd. Het hoekgedeelte Waterstraat 27, Kerkstraat 1 is in 1988 verbouwd, hetgeen in het gevelbeeld heeft geleid tot de vervanging van alle stalen ramen door aluminium exemplaren en de toevoeging van een luifel.

Het hoekpand bestaat uit een voorbouw aan de Waterstraat en een achterbouw aan de Kerkstraat. De voorbouw heeft drie in hoogte variërende bouwlagen en een zolderverdieping onder schilddak. De achterbouw heeft twee bouwlagen en een zolderverdieping onder zadeldak. De flankerende éénlaags garage heeft een plat dak. De winkels zijn ondergebracht op de begane grond. De bovenwoningen hebben woonvertrekken op de eerste verdieping en slaapvertrekken op de tweede verdieping.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Waterstraat 29
Kerkstraat 2b

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Waterstraat 29

Meer informatie zie beschrijving

Winkel met bovenwoning, gelegen op de hoek van de waterstraat en de kerkstraat. Het in de XIXe eeuw gebouwde pand bestaat uit een begane grond, een eerste verdieping en een zolderverdieping, onder een kap met plat, waarvan de schuine dakvlakken zijn bedekt met gesmoorde Hollandse pannen. Het pand heeft een afgeschuinde hoek. De ter hoogte van de eerste verdieping gepleisterde gevels worden afgesloten door een kroonlijst. De gevel aan de Waterstraat en het schuine geveldeel zijn afgewerkt met gebosscheerde (imitatie)-hoekblokken en dito (imitatie)-hanekammen; de gevel aan de Kerkstraat vertoont naden die blokken en hanekammen suggereren. Op de begane grond bevindt zich een neo-renaissancistische winkelpui met een overhoekse ingangspartij. De van rijk bewerkte pilasters voorziene pui heeft een natuurstenen plint en wordt afgesloten door een kroonlijst die boven de ingang een ronde hoek maakt waarop zich een balkon bevindt. Deze hoek wordt gedragen door een boogconstructie met een bewerkte sluitblok en met van rozetten voorziene zwikken. De ingangspartij wordt in beide gevels; geflankeerd door een licht getoogd etalagevenster met een drieruits bovenlicht.

Door de vormgeving en door de situering op de plaats waar het brede naoorlogse profiel van de Waterstraat overgaat in het vooroorlogse smalle profiel speelt het pand een belangrijke rol in het beeld van de Waterstraat.

Gemeentelijke monument

Waterstraat 59

Winkel met bovenwoning bestaande uit een begane grond, een eerste verdieping, en een zolderverdieping onder een met rode verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak. De bakstenen voorgevel wordt afgesloten door een rijk geornamenteerde kroonlijst voorzien van een witgepleisterd fries met voluten en cartouches. De linkerzijgevel is gepleisterd.

Op de begane grond een winkelpui, afgesloten door een kroonlijst met een geornamenteerd fries en voorzien van een risaliserend middengedeelte dat wordt bekroond door een gebogen fronton. De kroonlijst wordt gedragen door pilasters die errijkt zijn met o.a. cannelures en rozetten.

In de as van de pui bevindt zich de winkeldeur (oorspronkelijk eer vleugeldeur) voorzien van een licht getoogd bovenlicht. Aan beide zijden van de deur een licht getoogd etalagevenster.

De in drie vensterassen ingedeelde bovengevel is voorzien van imitatie-speklagen van pleisterwerk. Op de eerste verdieping drie vensters met ronde bovenhoeken en imitatie-sluitstenen. Op de zolderverdieping drie liggende vensters met ronde bovenhoeken.

Foto: 27 September 2015

Snackbar - automatisch het trammetje

Gemeentelijke monument

Waterstraat 71

Meer informatie zie beschrijving

Het pand Waterstraat 71 is in 1949 in opdracht van J.F. Hendrich gebouwd als winkel met bovenwoning naar ontwerp van het Tielse architectenbureau W.J. Nieuwenhuyse en B.H. v.d. Waals in een traditionalistische bouwtrant met een eigentijdse vormgeving van de winkelpui. In 1962 en 1970 zijn achtereenvolgens de binnenplaats en de werkplaats bij de winkelruimte gevoegd. De bovenwoning is aan de achterzijde over één bouwlaag uitgebreid.

Het pand bevindt zich in de binnenstad van Tiel, en is gesitueerd aan de zuidzijde van de Waterstraat. Het brede huis staat in de rooilijn, is met de lange gevel langs de straat gebouwd en maakt onderdeel uit van de aaneengesloten straatwand. Tijdens de Tweede Wereldoorlog is de bebouwing aan weerszijden van de Waterstraat verwoest, met uitzondering van een rij panden halverwege de straat. In het daarop volgende decennium is de verbrede Waterstraat pandsgewijs herbouwd in een rooilijn die aan de zuidzijde van de straat enkele meters is verlegd. De oude en de nieuwe rooilijn ontmoeten elkaar bij dit pand, als gevolg van het definitief uitblijven van de beoogde sloop van de gespaarde panden en daarmee de algehele verbreding van de Waterstraat.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Waterstraat 91

Het pand Waterstraat 91 is waarschijnlijk in 1949-1950 in opdracht van de firma Brand en Zn. gebouwd als (kruideniers)winkel met bovenwoning naar ontwerp uit 1946-1947 van het Amsterdamse architectenbureau Heineke en Kuipers in traditionalistische bouwtrant. In 1956 is tussen de bestaande dakkapellen een derde identieke dakkapel toegevoegd. In 1988 heeft kledingmode-keten Amici de winkel in gebruik genomen, hetgeen in het gevelbeeld heeft geleid tot een modernisering en gewijzigde indeling van de pui.

Het pand bestaat uit twee in hoogte variërende bouwlagen en een zolderverdieping onder dwars geplaatst zadeldak. Het grondplan heeft een trapeziumvorm. De begane grond is in gebruik als winkel. De bovenwoning heeft rechts in de voorgevel een eigen opgang. Op deze plek bood oorspronkelijk een diep portiek plaats aan een winkeldeur, een doorgang naar het achterterrein en de entree van de bovenwoning. De woonvertrekken bevinden zich op de eerste verdieping, de slaapvertrekken op de zolderverdieping.

Meer informatie zie beschrijving

Gemeentelijke monument

Waterstraat 96- 98

Het pand Waterstraat 96;98 is in 1948 in opdracht van A.F. Baert gebouwd als apotheek met bovenwoning naar ontwerp van de Tielse architect J.W.Th. Kroon in traditionalistische bouwtrant. De bouw is uitgevoerd door aannemer Andernach - Wildemans uit Tiet. In 1960 en 1979 is het pand aan de achterzijde verbouwd en uitgebreid. Bij de verbouwing van de apotheek in 1990 zijn de oorspronkelijke stalen pui-invullingen vervangen door kunststof exemplaren met een andere indeling en profilering.

Meer informatie zie beschrijving

De gewijzigde pui-invulling heeft de architectonische karakteristiek niet onherstelbaar aangetast. Het pand heeft ensemblewaarde in relatie met de flankerende panden Waterstraat 94 en 100;102;104, die te samen een volledige en kwalitatief hoogwaardige wand van een wederopgebouwd bouwblok vormen.

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Waterstraat 94

Het pand Waterstraat 94 is in 1949-1950 in opdracht van de heer J.W.J. Mens gebouwd als warenhuis ('Metico') met magazijn naar ontwerp van de Wageningse architect Ch. van Heelsbergen in een gematigd modernistische bouwtrant met een eigentijdse (modieuze) vormtaal. De bouw is uitgevoerd door aannemer Kleinendorst uit Tiel. De uitbreiding met toonzalen aan de achterzijde reikt tot aan de Oliemolenwal, dateert uit 1959-1960 en valt buiten de bescherming. In de daarop volgende decennia is het winkelpand enkele malen op onderdelen verbouwd (HEMA, C&A), hetgeen in de uiterlijke verschijningsvorm hoofdzakelijk consequenties heeft gehad voor de winkelpui.

Meer informatie zie beschrijving

Foto: jaren 50

Gemeentelijke monument

Waterstraat 100-102-104

Het pand Waterstraat 100;102;104 is in 1949 in opdracht van de firma N.H. Oostendorp gebouwd als winkel met twee bovenwoning naar ontwerp van de Tielse architect J.W.Th. Kroon in traditionalistische bouwtrant. De bouw is uitgevoerd door aannemer Th.A. Beutener uit Tiel. De eerste steen is gelegd op 1 mei 1949. Onder het pand bevindt zich een gedeelte van de kelder van de verwoeste Ambachtsschool die tijdelijk dienst heeft gedaan als noodziekenhuis. Begin jaren tachtig is de pui indeling gewijzigd. De forse winkeluitbreiding uit de jaren negentig aan de achterzijde van het pand reikt tot dan de Oliemolenwal en valt buiten de bescherming. Het bewuste winkelpand is in 1948-1949 herbouwd nadat het oorspronkelijke pand in 1945, drie weken voor de bevrijding, door oorlogshandelingen was vernield.

Om de hoek is een gedenksteen ingemetseld met het opschrift:
"VERWOEST: / APRIL 1945 / EERSTE STEEN / GELEGD DOOR / GREET / OOSTENDORP / 1-5-1949"

Hier is ook de buitenkant van het gebrandschilderd raam te zien.

Meer informatie zie beschrijving

binnenkant

buitenkant

De voorstelling: laat de vader (van oorsprong hoefsmid) en de moeder met kind op schoot zien. Er is bovendien een soort stamboom te zien met 8 zijtakken (de 8 kinderen) en daarboven een aantal uitvliegende vogels (de kleinkinderen). Voorts zijn schematisch het winkelpand in de Waterstraat en het bedrijfspand in de Voor de Kijkuit te zien

Foto: 27 September 2015

Gemeentelijke monument

Hoogeindestraat 2-4

Meer informatie zie beschrijving

Het pand Hoogeindsestraat 2;4 is van architectuurhistorische waarde als goed voorbeeld van de gemengde bouwtrant die in de jaren vijftig tijdens de hoogtijdagen van de helse wederopbouw veelvuldig is toegepast. Traditionalistische stijlkenmerken in opbouw en detaillering zijn met een gematigd modernistisch idioom in vormgeving en materiaalgebruik op pragmatische wijze samengebracht in een harmonisch ontwerp. Als zodanig is het pand een illustratief voorbeeld van de voorzichtig doorbrekende moderniteit in het naoorlogse bouwen en meer in het bijzonder in het werk van het architectenbureau W.J. Nieuwenhuijse en B.H. v.d. Waals. De architectonische kwaliteiten van het ontwerp komen tot uitdrukking in de heldere uitstraling van het gevelbeeld, het veelzijdige materiaalgebruik, de zorgvuldige detaillering en de bijzondere ornamentiek en gevelonderdelen. De modernisering van de pui-invulling en de toevoeging van een luifel hebben de architectonische karakteristiek weliswaar niet versterkt, maar ook niet onherstelbaar aangetast.

Het pand is van stedenbouwkundige waarde als essentieel onderdeel van de bebouwing aan een pleinvormige ruimte die in het kader van de wederopbouw is gecreëerd als kleinere tegenhanger van de Markt aan het andere uiteinde van de Waterstraat.

Foto: 27 September 2015

Hof van Arkel

Opgraving

In de winter van 2011-2012 zijn hier de resten opgegraven van onder meer een laatmiddeleeuws kasteel dat ooit aan de familie van Arkel heeft toebehoord.

De straatnaam "Hof van Arkel" verwijst hier nog steeds naar

Poort Hof van Arkel Foto: 1910

Gemeentelijke monument

Hoogeindsestraat 1

Meer informatie zie beschrijving

Het brede pand bestaat uit drie in hoogte variërende bouwlagen en een zolderverdieping onder zadeldak. Het langgerekte grondplan is rechthoekig. De gevels zijn volledig opgetrokken in handvormbakstenen, gemetseld in Vlaams verband en platvol gevoegd. Het metselwerk is vlak uitgevoerd, zonder geleding of ornamentiek. De segmentbogen en strekken boven de gevelopeningen maken onderdeel uit van het metselwerk. Een gemetselde segmentboog-arcade zorgt op de begane grond voor de benodigde openheid. Elke segmentboog omvat twee kleinere en verdiepte segmentbogen die in het midden neerkomen op een gemetselde penant. De grote en kleine segmentbogen zijn voorzien van betonnen aanzetstenen. Deze structuur is opgevuld met nieuw gemetselde borstweringen en moderne deuren en ramen. Een overhoeks geplaatste en zwaar uitgevoerde steunbeer markeert de hoekportiek waarin de hoofdentree is ondergebracht. De verdiepingsgevel wordt als één geheel gekenmerkt door een regelmatige indeling in vensterassen met vierruits openslaande houten ramen (hoog formaat op de eerste verdieping). De houten ramen en kozijnen liggen verdiept in de gevel. De gesloten gevelvlakken zijn sterk in het beeld van de architectuur aanwezig. De wit geschilderde houten bakgoot op klossen, het met rode verbeterde Hollandse pannen gedekte zadeldak, de schoudergevels en de gemetselde schoorstenen op de nok(uiteinden) vormen samen de visuele 'afsluiting' in de architectonische opbouw van het pand.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is de bebouwing in dit gebied volledig verwoest. In het daarop volgende decennium zijn de verbrede straten pandsgewijs herbouwd; in casu in de oude rooilijn van de Hoogeindsestraat en in de enkele meters westwaarts opgeschoven rooilijn van het Hoogeinde.

Foto: 27 September 2015

Foto: jaren zestig

Gemeentelijke monument

Hoogeinde 9,11,13

Meer informatie zie beschrijving

Stadswandeling Tiel

nr. 30 Het naoorlogse postkantoor, Hoogeinde 9-13 gebouwd in traditionele trant in 1950-1951 naar ontwerp van A.A. van Hemert, met medewerking van ir. H.W. Verschoor. Opdrachtgever was de Rijksgebouwendienst.

Foto: 28 februari 2016

Foto: 27 September 2015

Foto: 1955

Hoogeinde/waterstraat

Burense Poort

Gezicht naar de Hoogeindsestraat ,vanaf de Burensche Barrière

De Burense Barrière! In de volksmond de Buurse Poort.
Gezien richting Veemarkt.

Bronnen

- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Rijksmuseum van oudheden
- Gemeente Tiel
- Gelders genootschap
- Oudheidkamer
- Waardevol Tiel
- Wikipedia
- Oud Tiel
- De Tielenaar
- Regionaal Archief Rivierenland
- Hart van Tiel
- Stads promotie
- Van Herwijnen vastgoed
- SCW
- Stichting Stadsherstel Tiel

Monumenten bordjes

In de gemeente Tiel

Aantal rijksmonumenten: 92

Aantal gemeentelijke monumenten: 118

Informatiebord

In het centrum (binnen de gracht)

Aantal rijksmonumenten:

Aantal gemeentelijke monumenten:

Door nieuw monumentenbord einde aan verwarring

Het Rijksmonumentenbord maakt tegelijkertijd een einde aan de verwarring die soms ontstaat over het 'blauw-witte' schildje. Ten onrechte wordt vaak gedacht dat dit schildje aangeeft dat een gebouw een rijksmonument is. Dit schildje is in 1954 in het leven geroepen door de Verenigde Naties en heeft als doel om cultureel erfgoed in tijden van oorlog en militaire bezetting te beschermen.

Begrippen

Meer begrippen zie beschrijving

cordonlijst	uitspringende lijst langs een gevel om verdiepingen te markeren of als verlenging van dorpels. Vaak tevens afwaterend.
risalering/ risaliet	deel van een voorgevel dat vooruitspringt, minstens een venster breed en over de gehele hoogte doorlopend
hanekam	een taps toelopende rollaag boven een raam- of deuropening waarbij het midden van de streklaag duidelijk verhoogd is.
speklaag	decoratieve band als afwisseling in baksteenmetselwerk. oorspronkelijk van natuursteen, later ook van kunststeen, beton of baksteen.
sluitsteen	In bouwkundig opzicht verwijst het naar de bovenste steen, vaak een versierd stuk natuursteen, in een bakstenen boog. Bij oudere gebouwen komen dergelijke sluitstenen veelvuldig voor boven ramen of deuren. Het is ook de naam voor de steen in de top van een gewelf.

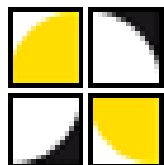
Sponsors

WAARDEVOL TIEL

Werkgroep voor cultuurhistorie
en leefomgeving

DAAN DANSEN
ELEKTRONICA WWW.DAANDANSEN.NL

gemeente **Tiel**